

บทที่ 4

ผลการวิจัย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) กลุ่มตัวอย่าง 5 กลุ่ม ได้แก่ ตัวแทนฝ่ายการเมือง ประกอบด้วย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2 คน สมาชิกวุฒิสภา 2 คน กลุ่มกรรมการบริหารสถานีโทรทัศน์รัฐสภา 2 คน กลุ่มผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่สถานีโทรทัศน์รัฐสภา 2 คน กลุ่มนักวิชาการ ได้แก่ นักวิชาการด้านนิเทศศาสตร์ 2 คน และนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ 2 คน และกลุ่มตัวแทนภาคประชาชนที่เกี่ยวข้องกับสื่อ 2 คน และที่เกี่ยวข้องกับการเมือง 2 คน รวมจำนวน 16 คน เพื่อให้ทราบถึงการบริหาร การจัดการและการดำเนินงานของสถานี บทบาทของสถานีโทรทัศน์รัฐสภา และสภาพปัญหาและอุปสรรคในการบริหารการจัดการสถานี สามารถสรุปสาระสำคัญจากเอกสารและคำตอบของกลุ่มตัวอย่างในประเด็นดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1

วิเคราะห์นโยบาย การบริหารการจัดการและการดำเนินงานของ สถานีโทรทัศน์รัฐสภา

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวแทนฝ่ายการเมือง ได้แก่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา กลุ่มกรรมการบริหารสถานีโทรทัศน์รัฐสภา กลุ่มผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่สถานีโทรทัศน์รัฐสภา กลุ่มนักวิชาการ ได้แก่ นักวิชาการด้านนิเทศศาสตร์และนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ และกลุ่มตัวแทนภาคประชาชนที่เกี่ยวข้องกับสื่อและการเมือง รวม 16 คน ในประเด็นเกี่ยวกับนโยบาย การบริหาร การจัดการและการดำเนินงานของสถานีโทรทัศน์รัฐสภา ในส่วนของความเหมาะสมของระบบโครงสร้างของสถานีในปัจจุบัน ทั้งระบบและโครงสร้างการบริหารงาน ความเหมาะสมของสัดส่วนและที่มาของคณะกรรมการบริหาร โครงสร้างการบริหารงานแบบราชการ และนโยบายหลักของสถานีในปัจจุบันสามารถตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของสถานีหรือไม่ อย่างไร ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญจากการสัมภาษณ์ได้ในประเด็นดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1

แสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความเหมาะสมของการบริหาร
การจัดการระบบและโครงสร้างของสถานีโทรทัศน์รัฐสภาในปัจจุบัน
ในส่วนของคณะกรรมการบริหารสถานี

ข้อมูลที่พบจากการสัมภาษณ์ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีต่อความเหมาะสมของการ บริหารการจัดการระบบและ โครงสร้างของสถานีโทรทัศน์ รัฐสภาในปัจจุบัน ในส่วนของ คณะกรรมการบริหาร และแนวทางการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง	ตัวแทน ฝ่าย การเมือง	กรรมการ บริหาร สถานี โทรทัศน์ รัฐสภา	ผู้บริหาร/ เจ้าหน้าที่ สถานี โทรทัศน์ รัฐสภา	นักวิชาการ ด้านนิเทศ ศาสตร์	นักวิชาการ ด้าน รัฐศาสตร์	ตัวแทน ภาค ประชาชน	จำนวน รวม (คน)
- มีความเหมาะสม คงรูปแบบ เดิมทั้งระบบและโครงสร้าง ภายใต้การควบคุมของ สำนักงานเลขาธิการสภา ผู้แทนราษฎร	1	2	1		1		5 (ร้อยละ 31.25)
- ตามโครงสร้างเดิม รัฐสภา เป็นเจ้าของ แต่ควรปรับ สัดส่วนของคณะกรรมการ โดยเพิ่มตัวแทนภาค ประชาชน นักวิชาการและ นักวิชาชีพด้านสื่อมวลชน เข้ามามีส่วนร่วม	3		1	2		4	8 (ร้อยละ 62.5)
- ปรับเป็นองค์กรอิสระ บริหาร กิจการสถานีโทรทัศน์รัฐสภา					1		1 (ร้อยละ 6.25)

จากการศึกษาปรากฏว่ามีความคิดเห็นในประเด็นนี้แบ่งออกเป็น 3 แนวคิด คือ

แนวคิดแรก มีกลุ่มตัวแทนฝ่ายการเมือง ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่สถานีโทรทัศน์รัฐสภา
นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ สาขาละ 1 คน และกรรมการบริหารสถานีโทรทัศน์รัฐสภา ทั้ง 2 คน เห็น
ว่าการบริหารการจัดการระบบและโครงสร้างของสถานีโทรทัศน์รัฐสภาในปัจจุบันมีความเหมาะสม

ควรคงรูปแบบเดิมทั้งระบบและโครงสร้าง ภายใต้การควบคุมของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เนื่องจากการกำหนดนโยบายจากคณะกรรมการบริหารในการบริหารการจัดการสถานีโทรทัศน์รัฐสภาในปัจจุบัน สามารถดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งสถานีที่จะเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติได้ ในด้านของสัดส่วนคณะกรรมการที่เป็นฝ่ายการเมือง มีความคิดเห็นที่เหมาะสมแล้ว เนื่องจากการที่จะสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย รวมทั้งระบบงานและความเป็นไปของฝ่ายนิติบัญญัติให้กับประชาชนได้ทราบนั้น จำเป็นต้องรับฟังความคิดเห็นและวิสัยทัศน์ของผู้ที่ทำหน้าที่การเมืองอยู่ จึงมีความจำเป็นที่ฝ่ายการเมืองต้องเข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารสถานี เพื่อกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่สถานีด้วย เพราะระบบการบริหารงานภายใต้การควบคุมของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นรูปแบบราชการ การดำเนินงานเป็นไปตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาและกรอบระเบียบวิธีปฏิบัติแบบราชการ มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนั้นการดำเนินงานต่าง ๆ จำเป็นต้องมีคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงานที่มีผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน เพราะมีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายและสิทธิส่วนบุคคล อีกทั้งการดำเนินงานตามระเบียบของราชการจะเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดข้อพิพาทเข้ามาควบคุมและครอบงำสื่อได้ เป็นการคานอำนาจระหว่างฝ่ายการเมืองกับฝ่ายราชการ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองได้

ศิริพรรณ วณิชพันธุ์ ผู้อำนวยการกลุ่มงานผลิตรายการโทรทัศน์รัฐสภา ได้ให้ความเห็นในประเด็นนี้ว่า

...สัดส่วนของบอร์ดเหมาะสมแล้ว เพราะนโยบายที่บอร์ดกำหนดเหมือนของเรา คือ มีร่างเดิมว่าเน้นการส่งเสริมเผยแพร่ประชาธิปไตย แล้วก็สอดคล้องกับภารกิจของฝ่ายการเมือง ที่ผ่านมามีบอร์ดให้คำแนะนำ ข้อสังเกตอะไรดี ๆ มาก สมาชิกบางท่านมีความรู้ แนะนำแนวคิดที่ดีเกี่ยวกับการดำเนินงาน¹

อรพินท์ มั่นศิลป์ ตัวแทนจากฝ่ายการเมือง ให้ความเห็นเกี่ยวกับสัดส่วนของคณะกรรมการบริหารสถานีไว้ว่า

...บอร์ดที่ประกอบด้วยฝ่ายการเมือง ข้าราชการ ผู้บริหาร เหมาะสมดีแล้ว ในฐานะที่ตรงนี้เป็นศูนย์กลางก็ต้องทำแบบนี้ คือประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูลข่าวสาร ให้ความรู้ ถ้าการทำงานตรงนี้เป็นสถานีโทรทัศน์ของรัฐสภา ประธานสภาที่มีส่วนควรจะต้องได้รับรู้ จะต้องได้ดูการดำเนินการของกิจการตรงนี้²

¹สัมภาษณ์ ศิริพรรณ วณิชพันธุ์, ผู้อำนวยการกลุ่มงานผลิตรายการโทรทัศน์ นักประชาสัมพันธ์ 8, 21 เมษายน 2551.

²สัมภาษณ์ อรพินท์ มั่นศิลป์, สมาชิกวุฒิสภาจังหวัดนครสวรรค์, 18 เมษายน 2551.

ขณะที่แนวคิดที่สอง มีตัวแทนฝ่ายการเมือง 3 คน ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่สถานีโทรทัศน์รัฐสภา 1 คน นักวิชาการด้านนิเทศศาสตร์ 2 คน และกลุ่มตัวแทนภาคประชาชนทั้ง 4 คน มีความเห็นว่าควรให้คงรูปแบบตามโครงสร้างเดิม แต่ควรปรับสัดส่วนของคณะกรรมการ โดยเพิ่มตัวแทนภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วย หากต้องการที่จะตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง เพราะโทรทัศน์รัฐสภาเป็นสื่อที่สื่อสารระหว่างประชาชนกับองค์กรฝ่ายการเมือง ดังนั้นหากมีสัดส่วนของภาคประชาชน โดยอาจจะเป็นนักวิชาการด้านสื่อมวลชน นักวิชาชีพสื่อ หรือกลุ่มตัวแทนภาคประชาชนที่ได้รับการยอมรับและเชื่อถือ ที่ผ่านการพิจารณาว่าไม่เข้ามาเพื่อหาประโยชน์ส่วนตัว แต่เข้ามาเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมโดยแท้จริง เพื่อมาเป็นตัวแทนของภาคประชาชนในการกำหนดแนวทาง การบริหาร การจัดการสถานีโทรทัศน์รัฐสภา เพื่อสร้างการไหลเวียนของข้อมูลข่าวสารทั้งสองทาง ทั้งระหว่างภาคการเมืองสู่ประชาชน และภาคประชาชนสู่ภาคการเมือง

สมชาย แสวงการ สมาชิกวุฒิสภา ตัวแทนฝ่ายการเมือง ได้ให้ขยายความในประเด็นนี้ไว้ว่า

...ถ้าจะให้เกิดการมีส่วนร่วมต้องเอาทุกส่วนเข้ามา เหตุผลก็คือว่าสถานีนี้เป็นสถานีของรัฐสภา เพื่อถ่ายทอดส่วนหนึ่ง กับเพื่อสร้างการมีส่วนร่วม ใน พ.ร.บ . ประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ซึ่งสถานีวิทยุปฏิบัติได้ออกกฎหมายไป เจตนารมณ์ให้สถานีโทรทัศน์แห่งนี้เป็นที่สื่อสารความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยระหว่างรัฐกับประชาชน เพราะฉะนั้นโครงสร้างของรัฐกับประชาชนก็ต้องประกอบด้วย หนึ่งตัวแทนภาครัฐ อาจจะเป็นกรรมการส่วนที่มาจากฝ่ายบริหารของรัฐสภาส่วนหนึ่ง ส่วนที่สองต้องมาจากฝ่ายการเมือง ซึ่งก็เห็นด้วยที่มีทั้ง ส.ส .และ ส.ว .ส่วนที่สามผู้ทรงคุณวุฒิกายนอก ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านนิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์หรือกฎหมายมหาชน หรืออาจเป็นส่วนของภาคประชาชนก็ได้ แต่เข้ามาในนามขององค์กรที่เป็นแบบสหพันธ์องค์กรคุ้มครองผู้บริโภค เช่น ตัวแทนกิจการเด็ก สตรี หรือตัวแทนคนพิการมากกว่า ต้องมาลักษณะองค์กรที่ตอบได้ว่ามาในฐานะอะไร³

³สัมภาษณ์ สมชาย แสวงการ, สมาชิกวุฒิสภา /อดีตสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ,

อุษา บิ๊กกินส์ นักวิชาการด้านนิเทศศาสตร์ให้ความเห็นในประเด็นนี้ไว้ว่า

... สัดส่วนของบอร์ด อยากให้มีภาคประชาชนในบอร์ด เพราะว่าโทรทัศน์รัฐสภาเป็นโทรทัศน์ที่สื่อข่าว สื่อสารระหว่างประชาชนกับรัฐสภา เท่าที่เห็นบอร์ดยังเป็นบุคคลที่อยู่ภายในอยู่ เพราะฉะนั้นอยากให้มีคนนอก อาจจะเป็นนักวิชาการทางด้านนิเทศศาสตร์ การสื่อสารการเมือง หรือหน่วยงานที่เป็นหน่วยงานทางด้าน NGOs เข้ามาร่วมเป็นบอร์ดด้วย การที่มีนักการเมืองเป็นบอร์ด มีผลต่อการบริหารและการดำเนินงาน เพราะเป็นคนกำหนดทิศทาง ดังนั้นจะเป็นคนกำหนดวาระที่จะเสนอต่อประชาชน เรื่องไหนที่เป็นเรื่องที่มีผลกระทบต่อประชาชน แต่ว่าเป็นเรื่องที่ทำให้รัฐสภาเสื่อมเสีย ก็จะไม่เสนอ ฉะนั้นก็จะเกิดการเลือกชูประเด็นที่สำคัญเท่านั้นที่ทำให้รัฐสภาดูดี แต่ในแง่ของประชาชนอาจจะถูกปิดรับข่าวสารในบางเรื่อง เป็นการสื่อสารจากฝ่ายนิติบัญญัติเพียงฝ่ายเดียว⁴

จอห์น อิงภากรณ์ ตัวแทนภาคประชาชน ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นสัดส่วนของกรรมการบริหารสถานีไว้ที่น่าสนใจว่า

... ถ้าจะเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน แล้วก็เน้นรายการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม และประชาชนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับสมาชิกรัฐสภา กรอบของกรรมการตรวจจะมีผู้แทนภาคประชาชนเข้ามาร่วมด้วย เช่นประธานคณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชน หรือผู้แทน ตัวแทนเครือข่ายภาคประชาชนต่าง ๆ เช่น เครือข่ายคนพิการ เครือข่ายผู้บริโภค หรือสถาบันผู้ใช้แรงงาน องค์กรของเกษตรกร องค์กรจากเครือข่ายสลัมสี่ภาค เป็นต้น ควรจะมีองค์ประกอบที่เป็นองค์กรภาคประชาชนอยู่จำนวนหนึ่ง อย่างน้อย 5 คนที่เป็นตัวแทนจากภาคประชาชน จากคณะกรรมการทั้งหมด 15 คน และน่าจะมีผู้แทนจากสมาคมนักข่าววิทยุโทรทัศน์ และมีตัวแทนทนายความด้วย ส่วนประเด็นของการที่มีนักการเมืองเข้ามาเป็นบอร์ดบริหารสถานี มีผลต่อการดำเนินงานของสถานีหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับนักการเมืองเท่านั้น ว่าได้รับเลือกมาอย่างไร หากได้รับเลือกมาด้วยจิตใจที่เป็นประชาธิปไตยเป็นคนที่มีความตั้งใจที่จะส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย โดยอาศัยสถานีก็ถูกต้องแล้ว เพราะว่าเป็นสถานีของโทรทัศน์ของ

⁴สัมภาษณ์ อุษา บิ๊กกินส์, นักวิชาการด้านนิเทศศาสตร์, 25 เมษายน 2551.

รัฐสภา ก็ไม่ได้ขาดในแง่มุมของการมีองค์ประกอบที่เป็นสมาชิกรัฐสภานั้นดีแล้ว แต่ว่าต้องเป็นคนที่ตั้งใจเข้ามาทำงานเพื่อส่วนรวม⁵

และในแนวคิดที่สามมีนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ 1 คน ที่เห็นว่าควรปรับสถานีโทรทัศน์ให้เป็นรูปแบบองค์กรอิสระเพื่อปราศจากการครอบงำจากกลุ่มต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง หรือส่วนราชการ โดยให้มีรูปแบบการบริหารกิจการตามแบบสถานีโทรทัศน์เพื่อการค้า ให้สามารถมีโฆษณา มีการขายรายการและให้เช่าช่วงเวลา เพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการพัฒนาสถานีให้เติบโตต่อไปได้ในอนาคต

เชิญ ชวิณณ์ ศรีสุวรรณ นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ ได้แสดงความคิดเห็นที่น่าสนใจในประเด็นนี้ไว้ว่า

...อันนี้เป็นสิ่งที่น่ากังวลเพราะมีประธานสภา โอกาสที่รัฐบาลจะเข้ามาครอบงำอยู่ โดยเฉพาะมาจากส่วนราชการคือกรมประชาสัมพันธ์ ในความเห็นน่าจะจะเป็นระบบแบบ BBC ของอังกฤษ มันไม่มีทางที่ส่วนราชการหรือส่วนอื่นจะมาครอบงำ มีความเป็นอิสระสูงมากเหมือนเป็นองค์กรอิสระ ครอบงำไม่ได้ ถ้าสถานีโทรทัศน์รัฐสภา มีลักษณะเป็นแบบ กกต .เป็นองค์กรอิสระ มีการร่างกฎหมายหรือเป็นองค์กรมหาชนไปเลยสังกัดตลาดหลักทรัพย์ สถานีโทรทัศน์รัฐสภาจะต้องมีกลอุบาย มีความแยบยล ที่จะป้องกันการเข้ามาครอบงำ การครอบงำก็ตั้งแต่การผลิตรายการ เนื้อหารายการและการนำเสนอรายการต้องไม่มีการเซ็นเซอร์ ตัดทอน ยื้อเวลาให้ขายหลังเกิดเหตุการณ์ไปแล้ว ถ้ามีตรงนี้จะมิข้อดีคือชาวบ้านจะเห็นบทบาทว่าใครทำอะไรไปบ้าง มีผลงานสำคัญอะไรบ้าง กล้านำเสนอความจริง อยากให้ดูต้นแบบของ CCTV ของจีน ที่มีอิสระสูง เกือบเทียบเท่า BBC ที่มีความกล้าในการนำเสนอ⁶

⁵สัมภาษณ์ จอน อึ้งภากรณ์, เลขาธิการมูลนิธิสื่อเพื่อการศึกษาของชุมชน / ผู้ก่อตั้งเว็บไซต์ประชาไทย, 18 เมษายน 2551.

⁶สัมภาษณ์เชิญ ชวิณณ์ ศรีสุวรรณ, อาจารย์คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง , 21 เมษายน .2551

ตารางที่ 4.2

แสดงโครงสร้างของสถานีโทรทัศน์รัฐสภาที่เป็นภาคราชการ

ส่งผลต่อการดำเนินงานของสถานีหรือไม่ อย่างไร

โครงสร้างของสถานีโทรทัศน์ รัฐสภาที่เป็นภาคราชการ ส่งผลต่อการดำเนินงาน ของสถานีหรือไม่ อย่างไร	ตัวแทน ฝ่าย การเมือง	กรรมการ บริหาร สถานี โทรทัศน์ รัฐสภา	ผู้บริหาร/ เจ้าหน้าที่ สถานี โทรทัศน์ รัฐสภา	นักวิชาการ ด้านนิเทศ ศาสตร์	นักวิชาการ ด้าน รัฐศาสตร์	ตัวแทน ภาค ประชาชน	จำนวน รวม (คน)
- โครงสร้างของสถานีโทรทัศน์ รัฐสภาที่เป็นภาคราชการ ส่งผลต่อการดำเนินงานของ สถานี ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การกำหนดนโยบาย งบประมาณ ความคล่องตัว ในการปฏิบัติงาน ความเป็นกลาง และการเปิด เวทีสาธารณะ	3	1	2	2	1	3	12 (ร้อยละ 75)
- โครงสร้างของสถานีโทรทัศน์ รัฐสภาที่เป็นภาคราชการ ไม่มีผลต่อการดำเนินงาน ของสถานี เนื่องจาก การปฏิบัติงานเป็นไปตาม วัตถุประสงค์ และมีกฎ ระเบียบ วิธีปฏิบัติที่ชัดเจน เป็นข้อกำหนดให้เป็นกลาง ไม่เกิดความเอนเอียง	1	1			1		3 (ร้อยละ 18.75)
- สามารถปรับนโยบายให้ สถานีสามารถดำเนินการ ตามโครงสร้างภาคราชการ ให้เหมาะสมได้						1	1 (ร้อยละ 6.25)

จากการศึกษาพบว่าทุกกลุ่มตัวแทนที่ทำการสัมภาษณ์เห็นว่าโครงสร้างของสถานที่เป็นภาคราชการมีผลต่อการดำเนินงาน แต่ก็มีความคิดเห็นส่วนหนึ่งที่แตกต่างไป คือ ตัวแทนฝ่ายการเมือง กรรมการบริหารสถานีนี และนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ สาขาละ 1 คน ที่เห็นว่าโครงสร้างของสถานที่เป็นภาคราชการไม่มีผลต่อการดำเนินงาน และตัวแทนภาคประชาชน 1 คน ที่เห็นว่าโครงสร้างภาคราชการมีผลต่อการดำเนินงานสถานีนี แต่สามารถที่จะปรับให้การดำเนินงานตามแบบราชการนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสถานีนีคือ เป็นสะพานเชื่อมต่อระหว่างการเมืองในสภาพกับการเมืองนอกสภาได้ โดยสิ่งสำคัญอยู่ที่การกำหนดกติกา และแนวนโยบายที่จะเปิดช่องให้กับกลุ่มต่าง ๆ ได้เข้าไปใช้สื่อตรงนี้ได้มากกว่า

รัชณี แมนเมธี ตัวแทนภาคประชาชน ได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับการปรับการดำเนินงานตามแบบราชการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสถานีนีไว้ว่า

...การบริหารจัดการ ถึงแม้เราจะถูกรอบของงบประมาณปีบเอาไว้ แต่เราก็สามารถทำอะไรในกรอบนั้นได้ แล้วเราก็พยายามขยายกรอบโดยมีแผนงานที่ชัดเจนในปีต่อไป ผู้บริหารน่าจะเห็นชอบ ถ้าผู้ปฏิบัติงานมีความชัดเจนอยู่แล้วว่าต้องการจะทำอะไร การดำเนินการสถานีนีเราต้องมีแผน ทั้งแผนระยะสั้นและระยะยาว แผนระยะยาว 10 ปีเราต้องการให้เกิดอะไรขึ้น เช่นต้องการให้คนเข้าใจความแตกต่างระหว่างอำนาจอธิปไตยคืออะไร เสร็จแล้วต่อมาก็วางแผน 5 ปี ว่าเราต้องการอะไร เป็นส่วนหนึ่งของแผน 10 ปี เช่น ต้องการให้กระจ่างในอำนาจนิติบัญญัติ 1 ปี ให้กระจ่างการทำหน้าที่ของ ส.ส. แผนจะสอดคล้องกัน แล้วโครงการจะตามมาเหมือนเราวางวิสัยทัศน์ว่าเราต้องการอะไร แล้ววางสิ่งที่เราต้องทำคือพันธกิจ เป็นก้อนใหญ่ ๆ แล้วมาแตกเป็นยุทธศาสตร์ ยุทธวิธี แล้วมาเป็นโครงการปฏิบัติ มันจะชัดเจน ถ้าไม่ชัดเจนมันจะทำได้ พอทำไปแล้วมองไม่เห็นผลก็จะเบื่อ และเลิกทำ⁷

สำหรับโครงสร้างของสถานีนีโทรทัศน์รัฐสภาที่เป็นภาคราชการส่งผลต่อการดำเนินงานของสถานีนีนั้น จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นพบว่าเกิดจากโครงสร้างของสถานีนีโทรทัศน์รัฐสภาในปัจจุบันมีรูปแบบเป็นสื่อของหน่วยงานของรัฐ สังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ระเบียบขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ อาศัยระเบียบของราชการ มีการวางนโยบายและกำหนดตำแหน่งขององค์กรผ่านกรรมการบริหารซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักการเมือง และข้าราชการระดับสูงของสำนักงาน

⁷สัมภาษณ์ รัชณี แมนเมธี, รองประธานคณะกรรมการเครือข่ายประชาชนด้านคอร์รัปชัน, 29 เมษายน 2551.

ดังนั้นจึงส่งผลต่อการปฏิบัติงานโดยปริยายในลักษณะงานราชการที่มีระเบียบ ขั้นตอน การดำเนินงาน และมีความตายตัวในการทำงาน อีกทั้งผลจากความผันผวนของการเมืองที่ทำให้ การกำหนดนโยบายของสถานีขาดความต่อเนื่องและชัดเจน ส่งผลให้การดำเนินงานของสถานี มีปัญหาในด้านขาดความคล่องตัวและขาดอิสระในการตัดสินใจ ถูกครอบงำจากฝ่ายรัฐและ ฝ่ายบริหาร ต้องปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา และมีปัญหาในการบริหารจัดการงบประมาณ ทำให้การทำงานไม่เป็นมืออาชีพ ดังนั้นการสร้างรายการจึงไม่ได้รับความนิยมนอกจากประชาชน เท่าที่ควร ในประเด็นนี้ อุดมเดช รัตนเสถียร ตัวแทนจากฝ่ายการเมือง ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า

“...การเป็นภาคราชการเองก็อย่าให้มากเกินไป เพราะว่าถ้าเอาภาคราชการเข้ามา มาก ๆ ทุกคนก็ติดกรอบ ระเบียบปฏิบัติมาก ทำให้ไม่สามารถทำอะไรที่จะไปแข่งขันกับสถานีอื่น หรือสื่ออื่น ๆ ได้ ความสนใจของประชาชนก็จะลดลง”⁸

วีระ สมความคิด ตัวแทนภาคประชาชน ให้ความเห็นในประเด็นนี้ไว้ว่า

...การเป็นภาคราชการ มีผลต่อการบริหารการดำเนินงานสถานี ซึ่งมีผลกระทบ กลับไปกลับมาอยู่อย่างนี้ นโยบายก็จะไม่ชัดเจน ซึ่งตรงนี้จะติดกับเป้าหมายของ สถานีต่างๆ ไป เช่น สถานีของเอกชนหรือของรัฐ เช่น ช่อง 5 ช่อง 7 ช่อง NBT ซึ่งเค้าก็ยังมีเป้าหมาย แต่ถ้าช่องที่ถูกการเมืองเข้าครอบงำนโยบายจะเปลี่ยนจาก หน้ามือเป็นหลังมือ เป็นผลมาจากการเมือง ซึ่งส่วนของสถานีโทรทัศน์รัฐสภา ก็มีผลมาจากการเมืองเหมือนกัน เพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเมืองเป็นปัญหา มาก โดยเฉพาะปัจจุบันยังไม่มีมติชัดเจนเรื่องบอร์ด ผู้ที่รับผิดชอบปฏิบัติงาน อยู่ก็จะไม่รู้จะคิดจะทำอะไรที่เป็นประโยชน์ ไม่สามารถทำอะไรได้ เพราะกลัวจะ ผิดพลาด และต้องรับผิดชอบ การปฏิบัติงานก็ได้แต่ประคองไปวัน ๆ ทำรายการ ตามรูปแบบเดิมตามที่เคยทำมา เพื่อจะได้ไม่ต้องเสี่ยง⁹

⁸สัมภาษณ์ อุดมเดช รัตนเสถียร, สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนนทบุรี, 17 เมษายน 2551.

⁹สัมภาษณ์ วีระ สมความคิด, เลขานุการเครือข่ายประชาชนด้านคอร์รัปชัน, 29 เมษายน 2551.

นอกจากนี้ยังมีความคิดเห็นของ กิตติพงษ์ เฉลิมศรีสุข ผู้ปฏิบัติของสถานีโทรทัศน์รัฐสภาเกี่ยวกับประเด็นนี้ว่า

"ข้อจำกัดที่เป็นภาคราชการ มีผลต่อการปฏิบัติงานเนื่องจากเราเป็นสื่อของฝ่ายนิติบัญญัติ เราก็จะต้องระวังเรื่องความเป็นกลาง และจะต้องสามารถถ่ายทอดไปให้ความจริง ความรู้กับประชาชนอย่างถูกต้องแม่นยำและเป็นกลาง"¹⁰

สำหรับความเห็นที่ว่าโครงสร้างของสถานีที่เป็นภาคราชการไม่มีผลต่อการดำเนินงานนั้น กลุ่มตัวแทนฝ่ายการเมือง 1 คน ผู้บริหารสถานี 1 คน และนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ 1 คน ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า การปฏิบัติงานของข้าราชการสถานีโทรทัศน์รัฐสภาเป็นการทำตามวัตถุประสงค์ขององค์กรในฐานะที่เป็นสื่อมวลชนและสื่อประชาสัมพันธ์งานของรัฐสภา เป็นสิ่งหนึ่งที่ภาคราชการสมควรกระทำอยู่แล้ว และกรณีที่ระเบียบปฏิบัติทางราชการเป็นกรอบและแนวทางในการดำเนินงาน จึงไม่มีปัญหาด้านความเป็นกลางในการเสนอข่าวสารให้ประชาชนได้รับทราบ

คัมภีร์ ดิษฐาภรณ์ ได้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ว่า

"...การดำเนินงานในปัจจุบันค่อนข้างดีเพราะไม่มีโฆษณาในสื่อนิติบัญญัติ ถ้าตราบใดที่เรามีโฆษณาก็จะไปแข่งในระบบการค้า (Commercial) ในขณะเดียวกันวัตถุประสงค์ของสถานีก็คือให้รับรู้บทบาทภาระหน้าที่ เราจะไม่บันเทิงแบบสถานีอื่นไม่ได้ต้องยืนตามวัตถุประสงค์ของสถานี"¹¹

อรพินท์ มั่นศิลป์ ตัวแทนจากฝ่ายการเมือง ได้ให้ความเห็นในประเด็นนี้ว่า

...การบริหารงานแบบภาคราชการ ไม่มีโฆษณา ไม่มีรายได้ ในความเป็นจริงก็ควรจะเป็นแบบนี้ เพราะถ้ามีข้อมูลข่าวสารแล้วให้คนทั่ว ๆ ไปเข้ามาช่วยเข้ามาร่วมด้วย ก็จะมีประชาชนเข้ามาแสดงความคิดเห็น แสดงความต้องการ มีความต้องการที่จะให้ทางฝ่ายนิติบัญญัติทำอะไร ถึงแม้จะเป็นราชการมันก็ไม่ใช่ว่าปัญหา เป็นสิ่งที่ดีที่ราชการควรจะต้องสนับสนุนในเรื่องอย่างนี้ด้วย ถือเป็นหน้าที่สำคัญเลยทีเดียว

¹⁰ สัมภาษณ์ กิตติพงษ์ เฉลิมศรีสุข, นักวิชาการโสตทัศนศึกษา กลุ่มงานผลิตรายการโทรทัศน์, 18 เมษายน 2551.

¹¹ สัมภาษณ์ คัมภีร์ ดิษฐาภรณ์, รองเลขาธิการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร/อดีตคณะกรรมการผลิตรายการโทรทัศน์รัฐสภา, 28 เมษายน 2551.

ตารางที่ 4.3

นโยบายหลักของสถานีโทรทัศน์รัฐสภา เน้นการถ่ายทอดการประชุมรัฐสภา
รายการเผยแพร่ความรู้ข้อมูลข่าวสาร กิจกรรมของฝ่ายนิติบัญญัติ
เป็นหลัก โดยไม่มีโฆษณาสามารถตอบสนองวัตถุประสงค์
การก่อตั้งสถานีหรือไม่ อย่างไร

นโยบายหลักของ สถานีโทรทัศน์รัฐสภา เน้นการ ถ่ายทอดการประชุมรัฐสภา รายการเผยแพร่ความรู้ข้อมูล ข่าวสาร กิจกรรมของฝ่าย นิติบัญญัติเป็นหลักโดยไม่มี โฆษณาสามารถตอบสนอง วัตถุประสงค์การก่อตั้งสถานี หรือไม่ อย่างไร	ตัวแทน ฝ่าย การเมือง	กรรมการ บริหาร สถานี โทรทัศน์ รัฐสภา	ผู้บริหาร/ เจ้าหน้าที่ สถานี โทรทัศน์ รัฐสภา	นักวิชาการ ด้านนิเทศ ศาสตร์	นักวิชาการ ด้าน รัฐศาสตร์	ตัวแทน ภาค ประชาชน	จำนวน รวม (คน)
- การดำเนินการตอบสนอง วัตถุประสงค์การก่อตั้งสถานี นั่นคือ การให้ความรู้ ประชาธิปไตยแก่ประชาชน เน้นด้านการเมืองเป็นหลัก	1	1			1		3 (ร้อยละ 18.75)
- การทำงานของ สถานีโทรทัศน์ฯ มุ่งเน้นเรื่อง ของ ส.ส .,ส.ว .และรัฐสภา เป็นส่วนใหญ่ เป็นการ สื่อสารทางเดียว ซึ่งใน อนาคตควรให้ความสำคัญ เรื่องการเมืองของภาค ประชาชนมากขึ้น โดยเน้น ในส่วนของความร่วมมือ ของประชาชน และการ เข้าถึงข้อมูลข่าวสารของ ประชาชนให้มากขึ้น	3	1	2	2	1	4	13 (ร้อยละ 81.25)

จากการศึกษาพบว่าประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายหลักของสถานีโทรทัศน์รัฐสภา เน้นการถ่ายทอดการประชุมรัฐสภา รายการเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร กิจกรรมของฝ่ายนิติบัญญัติเป็นหลักโดยไม่มีโฆษณา มีความคิดเห็นแบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย คือ

ฝ่ายแรกมีตัวแทนฝ่ายการเมือง กรรมการบริหารสถานี และนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ กลุ่มละ 1 ท่าน เห็นว่าการดำเนินงานตามนโยบายของสถานีในปัจจุบัน สามารถตอบสนองวัตถุประสงค์การก่อตั้งสถานี นั่นคือ สามารถให้ความรู้ประชาธิปไตยแก่ประชาชน โดยเน้นเกี่ยวกับการเมือง ในการนำเสนอผ่านทางรายการต่าง ๆ ของสถานีและการถ่ายทอดสดการประชุมรัฐสภา

ตามความเห็นของกรรมการบริหารสถานี ถาวร จุลตามระ ที่ว่า

...ดังนั้นสถานีทำขึ้นมาเพื่อให้ประชาชนรับรู้ว่าคุณนี่ฝ่ายนิติบัญญัติทำอะไรอยู่บ้าง ให้ประชาชนรับรู้ข่าวสารด้านนิติบัญญัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประชุมสภาให้เห็นว่ามีการพิจารณาเรื่องอะไร ความคิดเห็นแต่ละฝ่ายคิดอย่างไร แล้วประชาชนก็เป็นผู้ไปตัดสินด้วยตัวเองว่าเห็นด้วยกับฝ่ายไหน อย่างไร วัตถุประสงค์ของสถานีต้องการอย่างนี้มากกว่า แต่เมื่อภายนอกมองเข้ามาจะคิดว่าต้องมีองค์กรอิสระ มีองค์กรของประชาชนมาร่วมทำ ต้องมีโครงสร้างของประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งมันเป็นอีกสถานีหนึ่งไม่ใช่ที่สถานีที่รัฐสภาจะตั้งขึ้น¹²

ส่วนอีกฝ่ายหนึ่งมีความเห็นว่า การตอบสนองวัตถุประสงค์ของสถานีนั้นควรให้ความสำคัญในเรื่องการเมืองของภาคประชาชนมากขึ้น โดยเน้นในส่วนของการมีส่วนร่วมของประชาชน และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชนให้มากขึ้น ปัจจุบันสถานีโทรทัศน์รัฐสภาจะมุ่งเน้นเรื่องของ ส.ส .ส.ว .และรัฐสภาเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นการสื่อสารทางเดียว

ตัวแทนภาคประชาชนทางด้านสื่อมวลชน จอน อึ้งภากรณ์ ให้ความเห็นเกี่ยวกับประเด็นนี้ไว้ว่า

...อันนี้เป็นจุดอ่อนของทั้งสถานีวิทยุและสถานีโทรทัศน์รัฐสภาคือเน้นการสื่อสารด้านเดียว ใช้สมมติฐานว่าประชาชนขาดความรู้ ก็จะต้องให้ความรู้ การถ่ายทอดการประชุมเป็นเรื่องที่ต้องทำอยู่แล้ว แต่ที่สำคัญการเป็นองค์กรภาคประชาชนควรจะสื่อสารสองทาง เช่น ถ้ามีกฎหมายสำคัญ ๆ ที่รัฐสภาจะต้องพิจารณาควรจะให้องค์กรภาคประชาชนหรือตัวแทนภาคประชาชนมาถกเถียงกับสมาชิก

¹²ถาวร จุลตามระ, ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา/อดีตคณะกรรมการผลิตรายการโทรทัศน์รัฐสภา, 28 เมษายน 2551.

รัฐสภาในเนื้อหาของกฎหมายเหล่านั้น ควรจะได้รับฟังความคิดเห็นทั้งที่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างไร และข้อเสนอแนะจากภาคประชาชน ไม่ใช่เป็นการให้ความรู้ ประชาชนแต่เป็นการรับฟังความคิดเห็นประชาชนมากกว่า คือควรที่จะเปิดเวทีให้ ตัวแทนประชาชนกับสมาชิกรัฐสภาได้มาถกเถียงกันในประเด็นต่าง ๆ ที่อาจจะมี ความเห็นต่างกันตามกฎหมายสำคัญ ๆ¹³

ศิริพรรณ วณิชพันธุ์ ผู้อำนวยการกลุ่มงานผลิตรายการโทรทัศน์ ได้แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับประเด็นนี้ไว้ว่า

...รายการส่วนใหญ่เราก็จะปูพื้นในเรื่องของประชาธิปไตย การเลือกตั้ง จะอยู่ใน รายการในภาพรวมจะอยู่ในนี้หมด แต่ก็ยังไม่เพียงพอ สิ่งหนึ่งเนื่องมาจาก ประชาชนไม่ค่อยอดทนฟัง ถ้าไม่ได้ติดตั้งจานรับสัญญาณก็ดูไม่ได้ ส่วนรายการ ที่ออกทางช่อง NBT ก็ถูกลดเวลาจาก 50 นาทีที่คิดว่าน้อยอยู่แล้ว เหลือเพียง 25 นาที ซึ่งยังไม่เพียงพอ สถานีมีปัญหากระจายสัญญาณไม่ทั่วถึงเพราะจานดาวเทียมยังไม่แพร่หลาย คนยังไม่ซื้อ ดังนั้นยังไม่เพียงพอต่อการเผยแพร่ประชาธิปไตย ส่วน ด้านเทคนิคกับการจัดรายการมันก็ไปด้วยกัน การที่เราผลิตรายการอะไรส่งออก อากาศ แต่ว่าผู้รับสารที่ปลายทางบางคนไม่ได้ติดตั้งจานดาวเทียม ก็ไม่สามารถ รับชมได้ ทำให้ไม่ทั่วถึง ช่องทางที่จะให้ผู้ชมรับสารยังไม่เพียงพอ¹⁴

นโยบายหลักของสถานีโทรทัศน์รัฐสภาปัจจุบันสามารถส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ ด้านการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และเผยแพร่กิจกรรมของรัฐสภา ตลอดจน เสริมสร้างภาพพจน์ ทศนคติที่ดีต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในระบอบรัฐสภาหรือไม่ อย่างไรนั้น

หากย้อนไปดูที่วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานีโทรทัศน์รัฐสภา จะพบว่า การเผยแพร่ งานฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นการให้ความรู้กับประชาชนในด้านการเมืองการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตยทางอ้อม เป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองในแนวคิดเดิม นั่นคือ การเลือกตั้ง ผู้แทนราษฎรเข้าสู่สภา ขณะที่แนวคิดประชาธิปไตยในปัจจุบัน การมีส่วนร่วมของประชาชนอาจ เรียกเป็นการเมืองภาคพลเมือง จะเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย กำหนดชีวิต

¹³ สัมภาษณ์ จอน อิงภากรณ์, เลขานุการมูลนิธิสื่อเพื่อการศึกษาของชุมชน/ผู้ก่อตั้ง เว็บไซต์ประชาไทย, 18 เมษายน 2551.

¹⁴ สัมภาษณ์ ศิริพรรณ วณิชพันธุ์, ผู้อำนวยการกลุ่มงานผลิตรายการโทรทัศน์, 21 เมษายน 2551.

ความเป็นอยู่ของตนเอง ดังนั้นนโยบายหลักของสถานีโทรทัศน์ในปัจจุบันจึงควรที่จะให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในระดับต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการแสดงความคิดเห็น การร่วมกำหนดแนวทาง รูปแบบ เนื้อหา หรือแม้แต่ต้นนโยบายในการบริหารการจัดการสถานีด้วย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลและการสัมภาษณ์ความคิดเห็น สามารถนำมาวิเคราะห์เกี่ยวกับนโยบาย การบริหารการจัดการ และการดำเนินงานของสถานีโทรทัศน์รัฐสภาได้ดังนี้

1.1 นโยบายของสถานีโทรทัศน์รัฐสภา

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร พบว่าสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นหน่วยงานราชการที่ให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและคณะกรรมการธิการ โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมเผยแพร่บทบาทภารกิจของสภาผู้แทนราษฎรและรัฐสภา เพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาให้สาธารณชนรับรู้นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นการเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านประชาธิปไตยและผลักดันให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ดังนั้นการที่ประชาชนจะได้มีโอกาสในการรับข้อมูลข่าวสารของรัฐสภาได้อย่างถูกต้องชัดเจน สำนักงานจึงมีการเผยแพร่ข่าวสารต่าง ๆ ผ่านทางสื่อของรัฐสภา ได้แก่ สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา ทางเว็บไซต์ของรัฐสภา www.parliament.go.th และมีการจัดทำรายการโทรทัศน์ที่เน้นการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจด้านการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยและบทบาทภารกิจของฝ่ายนิติบัญญัติ ตลอดจนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยเข้าช่วงเวลานำเสนอออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง NBT กรมประชาสัมพันธ์ แต่ก็ยังไม่เพียงพอต่อการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจด้านการเมืองการปกครองให้ครอบคลุมประชาชนทั่วประเทศได้ ประกอบกับรายการโทรทัศน์ของรัฐสภาเกือบ 50 เปอร์เซ็นต์ ถูกดออกอากาศบ่อยครั้ง ทำให้ขาดความต่อเนื่อง ดังนั้นคณะกรรมการผลิตรายการโทรทัศน์รัฐสภา ซึ่งมีหน้าที่บริหารและควบคุมดูแลรายการโทรทัศน์ของรัฐสภา จึงได้เห็นชอบในหลักการให้รัฐสภามีเวลาออกอากาศเป็นของรัฐสภาเอง โดยการจัดตั้งสถานีโทรทัศน์รัฐสภาผ่านดาวเทียมขึ้น เพื่อทำการถ่ายทอดสดกิจกรรมทางด้านนิติบัญญัติตลอดเวลา เช่น ถ่ายทอดสดการประชุมสภาผู้แทนราษฎร การประชุมวุฒิสภา การประชุมร่วมกันของรัฐสภา หรือการประชุมนัดพิเศษต่าง ๆ ตลอดจนการประชุมของคณะกรรมการคณะต่าง ๆ ของทั้งสองสภา โดยใช้สัญญาณดาวเทียม เพื่อให้ประชาชนได้รับชมและตรวจสอบการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติได้อย่างทั่วถึง รวมทั้งเป็นสื่อกลาง และเวทีสาธารณะระหว่งการเมืองกับประชาชน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณะและประเทศชาติ และสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐสภากับประชาชนให้เกิดขึ้น

ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ พบว่าวัตถุประสงค์หลักในการก่อตั้งสถานี คือ เพื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์กิจกรรม บทบาทภารกิจของสมาชิกรัฐสภาและงานด้านนิติบัญญัติ และเพื่อเป็นการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในระบบรัฐสภา ให้ประชาชนได้รับทราบ

คัมภีร์ ดิษฐาภรณ์ ขยายความในนโยบายการจัดตั้งสถานีโทรทัศน์รัฐสภาว่า

...นโยบายหลักของการมีสื่อรัฐสภาเน้นหนักเรื่องของการให้ประชาชนเข้าใจถึง บทบาท ภาระหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติ สมาชิกรัฐสภาและองค์กรที่อยู่ภายใต้ อำนาจหน้าที่ของรัฐสภา เป็นอันดับแรก อันดับที่สองเมื่อประชาชนเข้าใจแล้ว ก็ต้องให้สาระความรู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย ในระบบรัฐสภาให้กับประชาชน และอันดับที่สามคือการสร้างการมีส่วนร่วม และที่เราสามารถทำได้ก็คือการจัดรายการในลักษณะ Two way communication โดยให้มีการแสดงความคิดเห็นและนำเสนอผ่านกรรมาธิการเพื่อให้รับรู้¹⁵

การวางนโยบายการดำเนินงานของสถานีในปัจจุบัน มีผลต่อการบริหารการจัดการ และการดำเนินงานของสถานี ซึ่งมีทั้งจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคในการวางแผนนโยบาย เพื่อบริหารสถานีให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการก่อตั้งสถานีนี้ขึ้น จากการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ความคิดเห็นสามารถสรุปแยกวิเคราะห์ตาม SWOT Analysis ได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์จุดแข็ง (Strengths Analysis)

สถานีโทรทัศน์รัฐสภา มีการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ และความเป็นไป ของข่าวสารเกี่ยวกับฝ่ายนิติบัญญัติได้อย่างละเอียดและมีความใกล้ชิดกับแหล่งข่าวได้มากกว่า สื่อมวลชนอื่น โดยสามารถเข้าถึงและเจาะลึกข้อมูล ทำให้สามารถนำเสนอเนื้อหาที่ครอบคลุม ประเด็นต่าง ๆ ได้ชัดเจน เช่น การดำเนินงานของคณะกรรมการกรรมาธิการกลุ่มต่าง ๆ การนำเสนอญัตติหรือร่าง กฎหมายใด ๆ ที่กำลังอยู่ระหว่างขั้นตอนการพิจารณาในรัฐสภา ซึ่งมีนักวิชาการด้านนิติศาสตร์ 1 ท่าน ได้แสดงความเห็นในเรื่องนี้ไว้ว่า

...จุดแข็งของสถานีโทรทัศน์รัฐสภาคือ เป็นจุดที่ผู้แทนประชาชนที่เข้ามาในรูปแบบ ส.ส .และ ส.ว .เข้ามาทำงาน ซึ่งไม่มีองค์กรไหนได้ที่ตรงนี้เท่ากับสถานี ถ้าพูดในเชิงบริหาร สถานีต้องยึดกลยุทธ์ Location Base และ Connect Base คือ สถานีเป็นที่ทำงานของสมาชิก มีจุดแข็งคือมี Location ที่ชัดเจน สถานีมีสถานที่และ เขตหวงห้าม มีสิทธิพิเศษเหนือสื่ออื่น ๆ นักข่าวจากแหล่งอื่นสามารถทำข่าวได้

¹⁵สัมภาษณ์ คัมภีร์ ดิษฐาภรณ์, รองเลขาธิการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร/อดีตคณะกรรมการผลิตรายการโทรทัศน์รัฐสภา, 28 เมษายน 2551.

เฉพาะส่วนที่กำหนดจุดไว้ให้ ทำให้สามารถทำรายการข่าวที่สถานีอื่นทำไม่ได้ และยังมีความสัมพันธ์กับสมาชิกเนื่องจากหน่วยงานรัฐสภาเป็นผู้ติดต่อกับสมาชิกโดยตรง สามารถเข้าถึงนักการเมือง ขอข้อมูลได้โดยตรง ฉะนั้นโอกาสที่จะคิดหรือสร้างอะไรขึ้นมาจากความสัมพันธ์เหล่านี้ทำได้ง่ายกว่าที่สื่อกระแสหลักจะทำได้¹⁶

นโยบายของสถานีโทรทัศน์รัฐสภายังกำหนดบทบาทให้สถานีเป็นสื่อที่มีความแตกต่างจากสื่อมวลชนอื่นในด้านบทบาทการนำเสนอ ที่มุ่งเน้นประโยชน์ของสาธารณะมากกว่าความบันเทิง ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 ที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อกระจายข้อมูลข่าวสารเพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐสภากับประชาชน ซึ่งบุคลากรของสถานีเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในงานด้านนิติบัญญัติดีกว่าสื่อมวลชนภายนอก อีกทั้งมีความใกล้ชิดกับสมาชิกรัฐสภาจึงทำให้สามารถหาข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์มานำเสนอได้อย่างถูกต้อง เป็นกลาง ปราศจากการแสดงความคิดเห็นและอคติของผู้ดำเนินรายการหรือผู้สื่อข่าว

ส่วนการกระจายสัญญาณโทรทัศน์สามารถเข้าถึงกลุ่มประชาชนในพื้นที่กว้างขวาง และยังสามารถเข้าถึงกลุ่มประชาชนในพื้นที่ที่สัญญาณโทรทัศน์เข้าไม่ถึงได้ เนื่องจากเป็นการกระจายสัญญาณทางดาวเทียม ตามนโยบายของคณะกรรมการผลิตรายการโทรทัศน์รัฐสภาเมื่อปี พ.ศ. 2548 ให้จัดตั้งสถานีโทรทัศน์รัฐสภาผ่านดาวเทียมขึ้น ซึ่งใช้งบประมาณในการจัดตั้งน้อยกว่าการจัดตั้งสถานีภาคพื้นดินที่ต้องลงทุนสูงมาก ทำให้สถานีโทรทัศน์รัฐสภาสามารถเกิดขึ้นได้จริงโดยใช้งบประมาณของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ทำให้เป็นอิสระจากกลุ่มอิทธิพลและการสนับสนุนทางธุรกิจของกลุ่มนักการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ได้

2. การวิเคราะห์จุดอ่อน (Weaknesses Analysis)

จุดอ่อนในการดำเนินงานตามนโยบายของสถานีโทรทัศน์รัฐสภา ได้แก่ ปัญหาด้านเงินทุนอันเนื่องมาจากโครงสร้างการปฏิบัติงานที่เป็นภาคราชการมีกรอบและระเบียบวิธีปฏิบัติในการจัดตั้งงบประมาณในการดำเนินการด้านต่าง ๆ ทำให้ต้องมีการเสนอโครงการล่วงหน้าเพื่อของบประมาณในปีงบประมาณถัดไป อาจทำให้งานบางอย่างที่มีความจำเป็นเร่งด่วนไม่สามารถดำเนินการได้ ในบางครั้งการจัดทำโครงการไว้ล่วงหน้าอาจทำให้เกิดปัญหาในการดำเนินงานตาม

¹⁶ สัมภาษณ์ อัครินทร์ เนตรโพธิ์แก้ว, ผู้อำนวยการศูนย์ตรนเทศศาสตร์ดุสิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 25 เมษายน 2551.

งบประมาณ ได้แก่ ปัญหาการตกุ่นของอุปกรณ์ ทำให้ขาดความทันสมัย ไม่ทันต่อเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้การปฏิบัติงานขาดโอกาสในการที่จะพัฒนาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นได้

นอกจากนี้การเป็นภาคราชการยังส่งผลถึงด้านบุคลากรที่เป็นข้าราชการซึ่งมีจำนวนไม่เพียงพอและยังขาดความชำนาญและประสบการณ์ในด้านการสร้างสรรค์รายการที่น่าสนใจ หากมีการจ้างภาคเอกชนที่เป็นมืออาชีพด้านสื่อมวลชนมาร่วมดำเนินการด้วยเพื่อแก้ปัญหาในด้านเทคนิควิธีการนำเสนอ ก็จะมีปัญหาการขาดความรู้ความเข้าใจด้านนิติบัญญัติอย่างถ่องแท้ ทำให้เกิดปัญหาในการนำเสนอรูปแบบ เนื้อหาของรายการให้มีความน่าสนใจและดึงดูดผู้ชมได้

รวมทั้งการกระจายสัญญาณทางระบบดาวเทียมก่อให้เกิดข้อจำกัดในการเข้าถึงประชาชนให้ทั่วถึงและครอบคลุม เนื่องจากการรับชมรายการของสถานีโทรทัศน์รัฐสภาจะต้องติดตั้งจานรับสัญญาณดาวเทียมและเครื่องรับสัญญาณ ซึ่งประชาชนทั่วไปยังไม่เห็นความจำเป็นในการติดตั้งจานรับสัญญาณดาวเทียมเพื่อรับช่องสัญญาณของสถานีโทรทัศน์รัฐสภา อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการขาดการประชาสัมพันธ์สถานี และการเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น ขาดการเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร อันเป็นสาเหตุประเด็นหนึ่งที่ทำให้สถานีโทรทัศน์รัฐสภายังไม่เป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมเท่าที่ควร

ในส่วนของสถานีในการดำเนินการมีอยู่อย่างจำกัด ทำให้ศักยภาพในการผลิตรายการของสถานีมีน้อย และการวางนโยบายที่มีส่วนเชื่อมโยงสถานีการณืทางการเมือง ทำให้ขาดความชัดเจนในด้านนโยบายอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากความผันผวนของการเมืองไทยในปัจจุบัน ทำให้การกำหนดนโยบายการดำเนินงานของสถานี การจัดวางผัง รูปแบบรายการขาดความต่อเนื่อง และชัดเจน การปฏิบัติงานเป็นไปในรูปแบบเดิม ๆ ขาดการพัฒนา

ถาวร จุลตามระ ได้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ไว้ว่า

...การมีสัดส่วนของส่วนการเมืองในบอร์ด เพื่อที่จะเป็นเกราะป้องกันข้าราชการประจำในการปฏิบัติงาน ปัจจุบันไม่มีบอร์ดทำให้เกิดปัญหาในการทำงานคือ การออกคำสั่งหรือนโยบายไม่เป็นรูปธรรม เป็นการสั่งการโดยไม่มีลายลักษณ์อักษร ไม่เป็นโครงสร้างที่เป็นคณะกรรมการขึ้นมาที่มีการพิจารณา มีการประชุมเป็นเอกสาร ทำให้เกิดมีช่องว่างขึ้นมาในการปฏิบัติงานของข้าราชการประจำ¹⁷

¹⁷สัมภาษณ์ ถาวร จุลตามระ, ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา/อดีตคณะกรรมการผลิตรายการโทรทัศน์รัฐสภา, 28 เมษายน 2551.

3. การวิเคราะห์โอกาส (Opportunities Analysis)

ในอนาคตการติดตั้งจานรับสัญญาณดาวเทียมซึ่งมีระบบส่งสัญญาณแบบดิจิตอลนั้นมีราคาถูกลง และเริ่มเป็นที่นิยมกันอย่างแพร่หลายมากขึ้น เพราะสามารถรับชมช่องสัญญาณโทรทัศน์แบบฟรีทีวี (Free TV) และช่องสัญญาณดาวเทียมอื่น ๆ ทั่วโลกได้อีกหลายสถานีและมีรายการที่หลากหลาย มีคุณภาพความคมชัดทั้งภาพและเสียง รวมทั้งมีเครือข่ายของเคเบิลท้องถิ่นที่ครอบคลุมทั่วประเทศที่สามารถให้บริการในการรับชมสัญญาณดาวเทียมได้ ดังนั้นหากสถานีโทรทัศน์รัฐสภาที่มีการดำเนินการระบบดิจิตอล ส่งสัญญาณทางระบบดาวเทียมโดยไม่มีการเข้ารหัสทำให้สามารถรับชมได้ฟรี มีการเชื่อมโยงกับระบบเคเบิลท้องถิ่นก็จะสามารถเข้าถึงประชาชนได้ทั่วถึงและครอบคลุมทุกพื้นที่ อีกทั้งนโยบายในการดำเนินงานของสถานียังมีความแตกต่างจากสถานีทางการค้าอื่นทั่วไป คือเป็นสถานีที่เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามแนวทางการปฏิรูปสื่อและการเมือง หากมีรูปแบบการนำเสนอรายการที่สามารถให้ข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับการฝายนิติบัญญัติที่ถูกต้องและเป็นกลางได้อย่างน่าสนใจแล้ว จะเป็นการสร้างความชัดเจนและแตกต่างให้สถานีเกิดความน่าสนใจ และเป็นสถานีที่ประชาชนที่มีความสนใจทางการเมืองสามารถมาใช้ประโยชน์จากสื่อนี้ได้อย่างเต็มที่ และเป็นสื่อกลางระหว่างฝายนิติบัญญัติกับภาคประชาชนได้

4. การวิเคราะห์อุปสรรค (Threats Analysis)

ความสนใจด้านการเมืองของประชาชนมีเฉพาะกลุ่มบางกลุ่มเท่านั้น ประกอบกับการถ่ายทอดสัญญาณโทรทัศน์ทางระบบดาวเทียมยังไม่ครอบคลุมทั่วถึง ไม่สร้างความน่าสนใจแก่ประชาชน และขาดการประชาสัมพันธ์สถานี ทำให้สถานียังไม่เป็นที่รู้จักมากนัก ส่งผลให้ไม่ตอบสนองต่อนโยบายในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจการปกครองในระบอบประชาธิปไตยได้ รวมทั้งการกำหนดนโยบายโดยบอร์ดที่มีสัดส่วนของนักการเมืองส่วนหนึ่ง ทำให้การกำหนดนโยบายจำเป็นต้องมีความเชื่อมโยงกับสถานการณ์ทางการเมืองด้วย ดังนั้นเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองก็จะมีผลต่อนโยบาย ทำให้นโยบายขาดความชัดเจนและต่อเนื่อง ผนวกกับกฎ ระเบียบ และขั้นตอนของระบบราชการอันเป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ทำให้ขาดความคล่องตัว ส่งผลให้สถานีไม่เกิดการพัฒนได้อย่างเต็มที่

จากการวิเคราะห์ข้างต้นจะพบว่าสถานีโทรทัศน์รัฐสภานั้นมีโอกาสที่จะนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนได้ เนื่องจากการปฏิรูปสื่อ และการเปลี่ยนแปลงหลังการประกาศใช้พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 ที่เอื้อต่อการดำเนินงานตามนโยบายของ

สถานีโทรทัศน์รัฐสภา ที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการกระจายข้อมูลข่าวสารเพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐสภากับประชาชน ประกอบกับจุดแข็งของสถานีโทรทัศน์รัฐสภาในด้านการใกล้ชิดและเข้าถึงแหล่งข่าวได้มากกว่าสื่ออื่น หากมีการพัฒนาด้านบุคลากรและเทคนิคการนำเสนออย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อเป็นการขจัดจุดอ่อนด้านบุคลากรที่มี เมื่อสถานีโทรทัศน์รัฐสภาสามารถนำจุดแข็งและโอกาสของตนมาเป็นข้อได้เปรียบในการกำหนดนโยบาย การบริหารการจัดการ การดำเนินงานของสถานีโทรทัศน์รัฐสภา และสามารถขจัดจุดอ่อนและอุปสรรคต่าง ๆ ได้แล้ว สถานีโทรทัศน์รัฐสภาก็จะสามารถนำเสนอข้อมูลข่าวสาร เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้กับประชาชนได้เป็นอย่างดี

ตารางที่ 4.4

วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคในกำหนดนโยบาย ของสถานีโทรทัศน์รัฐสภา

จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
- ความใกล้ชิดและเข้าถึงแหล่งข่าว	- ระเบียบปฏิบัติภาคราชการส่งผลด้านเงินทุนและความคล่องตัว	- ความนิยมติดตั้งจานรับดาวเทียมมีเพิ่มมากขึ้น	- ความสนใจด้านการเมืองของประชาชน
- วัตถุประสงค์ของสถานีแตกต่างจากสื่ออื่น	- บุคลากรด้านการสร้างสรรคไม่เพียงพอ	- เนื่องจากมีราคาถูกลงและสามารถรับชมได้หลายช่อง	- ลักษณะของสื่อ
- บุคลากรมีความรู้ด้านนิติบัญญัติ	- ข้อจำกัดลักษณะของสื่อในการเข้าถึง	- ความแตกต่างของเอกลักษณ์ และบทบาทการนำเสนอ	- การประชาสัมพันธ์
- การกระจายสัญญาณได้กว้างขวางของระบบดาวเทียม	- สถานะที่	- การปฏิรูปสื่อและการเมือง	- ความผันผวนทางการเมืองที่มีผลต่อการแต่งตั้งกรรมการบริหารสถานี (บอร์ด)
- เงินทุนปราศจากการแทรกแซง	- ความชัดเจนของนโยบาย		

1.2 การบริหารจัดการสถานี

ตามแนวคิดและทฤษฎีการบริหารการจัดการ ปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ขององค์การให้ประสบความสำเร็จได้คือทรัพยากร ซึ่งสามารถวิเคราะห์ทรัพยากรและปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการสถานีโทรทัศน์รัฐสภา ดังต่อไปนี้

1. คน (Man) บุคลากรของสถานีโทรทัศน์รัฐสภามีฐานะเป็นข้าราชการ กรอบอัตรากำลัง อัตราค่าตอบแทน และสวัสดิการเป็นไปตามมาตรฐานของราชการ หน่วยงานไม่มีอำนาจกำหนดได้เอง การคัดเลือกบุคคลเป็นไปตามระเบียบราชการ มีวัฒนธรรมในการทำงานแบบราชการ ซึ่งมีสายบังคับบัญชาหลายชั้นตอน ส่งผลให้การดำเนินการขาดความคล่องตัว ขาดอิสระในการทำงานทั้งการสร้างสรรค์และตัดสินใจ ปัจจุบันบุคลากรของสถานีโทรทัศน์รัฐสภา ทางด้านการสร้างสรรค์รายการให้น่าสนใจยังมีไม่เพียงพอ ยังขาดผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ทางด้านเทคนิควิธีการนำเสนอรายการแบบมืออาชีพ หากมีการจ้างเอกชนที่เป็นมืออาชีพในด้านสื่อมวลชนก็จะมีปัญหาขาดความรู้ความเข้าใจทางด้านนิติบัญญัติที่ถูกต้อง ต้องใช้เวลาในการศึกษาพัฒนาต่อไป

ในส่วนของผู้บริหารสถานีในปัจจุบันอาจแบ่งระดับการบริหารออกเป็น 3 ระดับ ตามแนวคิดการบริหารการจัดการ คือ

1.1 การบริหารระดับสถาบัน (Institutional Level) หรือผู้บริหารระดับสูง คือ ผู้บริหารที่จัดทำแผนระยะยาว การกำหนดวัตถุประสงค์ การนำองค์การให้ปรับตัวกับสภาพแวดล้อม และการจัดการให้องค์การสัมพันธ์และเข้ากันได้กับสภาพแวดล้อมของชุมชน ได้แก่ เลขธิการและรองเลขธิการสำนักงานเลขธิการสภาผู้แทนราษฎร ที่มีหน้าที่กำกับดูแลการบริหารการจัดการสถานีโทรทัศน์รัฐสภาโดยตรง และคณะกรรมการบริหารสถานีที่บทบาทสำคัญในการทำหน้าที่กำหนดนโยบายการดำเนินงานของสถานี แต่ปัจจุบันการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารสถานี มีความเชื่อมโยงกับระบบการเมืองที่มีความผันผวนจึงส่งผลให้การกำหนดนโยบายขาดความต่อเนื่องและชัดเจน

1.2 การบริหารระดับบริหาร (Managerial Level) หรือการบริหารระดับกลาง ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานภายใน และทำหน้าที่คอยประสานให้กิจกรรมขององค์การ และหน่วยงานย่อยที่แยกกระจายกันอยู่ให้สามารถเข้ากันได้ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานี วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา ที่ทำหน้าที่ควบคุม กำกับดูแลการปฏิบัติงานของกลุ่มงานต่าง ๆ ตามโครงสร้างภายใต้การดำเนินงานของสถานีให้ดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน

1.3 การบริหารระดับเทคนิค (Technical Level) หรือผู้บริหารระดับต้น ได้แก่ ผู้อำนวยการกลุ่มงาน ทำหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของงานประจำทั้งหลาย และปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่จำเป็น เพื่อให้งานด้านการผลิตรายการเป็นไปโดยราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสนองต่อนโยบายและแผนงานของสถานีโดยปฏิบัติงานตามคำสั่งและแนวนโยบายที่มาจากผู้บริหารในระดับกลางและระดับสูง

2. เงิน (Money) การบริหารการจัดการด้านเงินทุนของสถานีโทรทัศน์รัฐสภา ปัจจุบันใช้งบประมาณของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมด ไม่มีรายได้จากการโฆษณาเหมือนสถานีโทรทัศน์เพื่อการค้าทั่วไป ปัจจุบันไม่มีปัญหาด้านการงบประมาณในการดำเนินการแต่อย่างใดเพราะผู้บริหารและนักการเมืองเห็นความสำคัญของการดำเนินการของสื่อสถานีโทรทัศน์รัฐสภาในการให้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของฝ่ายนิติบัญญัติ แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับการดำเนินงานตามงบประมาณในแต่ละปีมากกว่า เนื่องจากระเบียบราชการที่จะต้องขอจัดสรรงบประมาณแผ่นดินเป็นรายปี ดังนั้นการจะทำโครงการใด ๆ ก็ตาม ไม่ว่าจะงานประจำหรืองานเร่งด่วนก็ไม่สามารถดำเนินการได้ทันที ต้องของบประมาณในปีถัดไปจึงจะสามารถดำเนินการได้ และส่งผลต่อเนื่องไปถึงปัญหาด้านความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน เพราะการจัดทำโครงการล่วงหน้าเป็นเวลานานเมื่อได้งบประมาณแล้ว อุปกรณ์หรือเทคโนโลยีที่ได้สำรวจไว้แล้วนั้นมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไป ทำให้บางครั้งได้อุปกรณ์ที่ตกุ่นไม่ทันสมัยมาใช้ในการปฏิบัติงาน ดังนั้นการจัดทำโครงการใด ๆ จะต้องมีความยืดหยุ่นให้สามารถปรับเปลี่ยนแผนงานในอนาคตได้

รัชนี้ แมนเมธี ได้เสนอแนะแนวทางที่น่าสนใจในประเด็นนี้ไว้ว่า

...ถ้าอยากทำโครงการนั้นโครงการนี้แล้วเราไม่มีงบประมาณในปีงบประมาณ เราต้องของบประมาณไว้หลายโครงการ ถ้าเราของบประมาณไว้ก่อนแล้วเมื่อถึงเวลาอยากทำอะไรแล้วไม่มีงบประมาณก็จะทำไม่ได้ ในการบริหารการจัดการถึงแม้เราจะถูกรอบของงบประมาณบีบเอาไว้ แต่เราก็สามารถทำอะไรในรอบนั้นได้ แล้วเราก็พยายามขยายกรอบโดยมีแผนงานที่ชัดเจนในปีต่อไป¹⁸

3. วัสดุ (Materials) วัสดุดิบในการผลิตรายการนอกเหนือไปจากวัสดุอุปกรณ์ที่สามารถจับต้องได้แล้วนั้น วัสดุดิบในการผลิตรายการที่สำคัญของสถานียังประกอบด้วยข้อมูลข่าวสาร และเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ที่เป็นที่น่าสนใจ ซึ่งหากสถานีสามารถนำจุดแข็งและ

¹⁸สัมภาษณ์ รัชนี้ แมนเมธี, รองประธานคณะกรรมการเครือข่ายประชาชนด้านคอร์รัปชัน, 29 เมษายน 2551.

ข้อได้เปรียบของทางสถานีที่มีอยู่มาใช้ได้อย่างเต็มที่แล้ว จะส่งผลให้สถานีมีวัตถุดิบในการผลิตรายการที่โดดเด่น และได้เปรียบสถานีอื่น ๆ เมื่อเปรียบเทียบในด้านการนำเสนอข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับด้านนิติบัญญัติ หากแต่ปัจจุบันสถานียังไม่มีความพร้อมในหลาย ๆ ด้านจึงยังไม่สามารถนำจุดแข็งนี้มาใช้งานได้อย่างเต็มที่ ทำให้การผลิตรายการยังไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร ส่งผลให้ไม่สามารถใช้โอกาสและข้อได้เปรียบที่มีแข่งขันกับสถานีอื่น ๆ ได้

4. เครื่องจักร (Machine) การบริหารการจัดการทรัพยากรเครื่องจักรให้เป็นอุปกรณ์ที่มีศักยภาพที่ดีจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการผลิต ในส่วนของการผลิตรายการโทรทัศน์ผลที่ได้จากการบริหารการจัดการอุปกรณ์คือความสามารถในการผลิตรายการที่มีคุณภาพ ซึ่งปัจจุบันอุปกรณ์ในการดำเนินงานของสถานีโทรทัศน์รัฐสภามีการพัฒนาปรับปรุงให้เป็นระบบดิจิทัลเพื่อรองรับเทคโนโลยีการถ่ายทอดสัญญาณโทรทัศน์ระบบดิจิทัลในอนาคต แต่ด้วยความจำกัดของสถานีที่ในการปฏิบัติงานและบุคลากรมีไม่เพียงพอทำให้การดำเนินงานยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ปัจจุบันสถานีโทรทัศน์รัฐสภามีการถ่ายทอดการประชุมสภาผู้แทนราษฎร การประชุมวุฒิสภา รายการสารคดี และรายการให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่สามารถตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของสถานีได้ในระดับหนึ่ง แต่ยังใช้เวลาของสถานีที่มีอยู่ไม่คุ้มค่า เพราะข้อจำกัดทางด้านบุคลากรและสถานีที่จึงทำให้สามารถผลิตรายการได้เพียงช่วงเช้า คือเวลา 08.00 – 13.00 น .เท่านั้น ส่วนช่วงบ่ายในวันที่ไม่มีการถ่ายทอดการประชุมสภา ตั้งแต่เวลา 13.00–18.00 น .เป็นการพักสถานี และเวลา 18.00–22.00 น .ก็จะนำรายการที่ออกอากาศไปแล้วมาถ่ายทอดซ้ำ (Rerun)

1.3 การดำเนินการ

สถานีโทรทัศน์รัฐสภาเป็นสถานีโทรทัศน์ของฝ่ายนิติบัญญัติ มีการดำเนินการที่ควบคุมขึ้นตรงกับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีการถ่ายทอดในระบบดาวเทียมโดยเช่าช่องสัญญาณ NBT 15 ของกรมประชาสัมพันธ์เพื่อการถ่ายทอดรายการต่าง ๆ ทางระบบดาวเทียมส่งสัญญาณในย่าน KU BAND หรือเรียกอีกอย่างว่าดีทีเอช (DTH) ซึ่งย่านความถี่นี้ส่งสัญญาณในระบบดิจิทัลเท่านั้น ผู้ชมสามารถรับชมได้จากจานรับสัญญาณดาวเทียมระบบ KU BAND ดาวเทียมไทยคม 5 มีพื้นที่ในการกระจายสัญญาณครอบคลุมพื้นที่ทั้งประเทศและสามารถรับชมภาพได้อย่างชัดเจน

การถ่ายทอดทางระบบดาวเทียมเป็นการลงทุนที่ต่ำกว่าการจัดตั้งสถานีโทรทัศน์ภาคพื้นดินแบบใช้คลื่นความถี่ที่ต้องมีการลงทุนค่อนข้างสูง ดังนั้นการใช้งบประมาณของสำนักงานจึงเพียงพอต่อการดำเนินการโดยไม่ต้องอาศัยเงินทุนจากแหล่งอื่น การดำเนินการของสถานีจึงสามารถกระทำได้อย่างต่อเนื่อง แต่การถ่ายทอดทางระบบดาวเทียมก็มีข้อจำกัดในด้านการเข้าถึงกลุ่มประชาชน เพราะจะมีประชาชนเพียงกลุ่มหนึ่งเท่านั้นที่ติดตั้งจานรับสัญญาณดาวเทียม และมีความสนใจการเมืองการปกครอง ดังนั้นการผลิตรายการของสถานีจึงต้องมีความน่าสนใจ สามารถดึงดูดผู้ชมที่มีความสนใจในเรื่องการเมือง ให้มารับชมสถานีโทรทัศน์รัฐสภาได้

ปัจจุบันสถานีโทรทัศน์รัฐสภาออกอากาศในช่วงเวลา 8.00-13.00 นาฬิกา และ 18.00-22.00 นาฬิกา ทุกวันไม่มีวันหยุด โดยไม่มีโฆษณา รายการที่ผลิตออกอากาศมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการเผยแพร่สาระความรู้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมือง กิจกรรมของรัฐสภา การดำเนินการถ่ายทอดภาพและเสียงการประชุมสภา ตลอดจนการเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านประชาธิปไตย ผลักดันให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง มีรายละเอียดของรายการดังนี้

ตารางที่ 4.5

ผังรายการของสถานีโทรทัศน์รัฐสภา

(ข้อมูล ณ วันที่ 1 เมษายน 2551)

รายการ	วัน / เวลา ออกอากาศ	วัตถุประสงค์	กลุ่ม เป้าหมาย	รายละเอียด / รูปแบบรายการ
มองรัฐสภา	จันทร์ – พฤหัสบดี 09.00 – 09.25 น. (ทางช่อง NBT) 09.00 – 10.00 น. (ทางช่องดาวเทียม)	1. เพื่อเผยแพร่ผลงานและข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับการ ดำเนินงานของรัฐสภา 2. เสนอแนวคิดที่หลากหลายต่อ ร่าง พ.ร.บ. ฉบับใดฉบับหนึ่ง 3. เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็นในเรื่อง พ.ร.บ. และญัตติต่างๆ 4. เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ และสังคมที่มีผลกระทบต่อ ประชาชน	ประชาชน ทั่วไป	นำเสนอประเด็น สำคัญที่กำลังเป็นที่ สนใจ โดยมีผู้ดำเนิน รายการและแขกรับ เชิญมาร่วมแสดง ความคิดเห็นใน รายการ โดยเปิด โอกาสให้ผู้ชม รายการร่วมแสดง ความคิดเห็นโดย การโทรศัพท์เข้า มายังรายการ

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

รายการ	วัน / เวลา ออกอากาศ	วัตถุประสงค์	กลุ่ม เป้าหมาย	รายละเอียด / รูปแบบรายการ
รัฐสภาของ ประชาชน	ศุกร์ 09.00 – 09.25 น. (ทางช่อง NBT) 09.00 – 10.00 น. (ทางช่องดาวเทียม)	1. เพื่อเสริมสร้างความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ส.ว., ส.ส. 2. เพื่อเผยแพร่บทบาท ภารกิจที่ สำคัญของสถาบันนิติบัญญัติ 3. เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ภารกิจของรัฐสภา เพื่อส่งเสริม ความเข้าใจอันดีระหว่าง รัฐสภากับประชาชน 4. เพื่อเป็นทางเลือกให้กับ ประชาชนในการแสดงความ ความคิดเห็นและการมีส่วนร่วม ทางการเมือง	ประชาชน ทั่วไป	รูปแบบวาไรตี้ 3 ช่วง คือ กฎหมายน่ารู้ กรรมาธิกรพบ ประชาชน และวง งานรัฐสภา เปิด โอกาสให้ผู้ชม รายการร่วมแสดง ความคิดเห็นโดย การส่งจดหมายและ ไปรษณีย์บัตรมายัง รายการ
รัฐสภาพาที	จันทร์แรกของเดือน 11.00 – 11.25 น. (ทางช่อง NBT) 11.00 – 12.00 น. (ทางช่องดาวเทียม)	1. เพื่อเป็นสื่อกลางในการ นำเสนอปัญหาความเดือดร้อน ต่าง ๆ ของประชาชน 2. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมี ทัศนคติที่ดีต่อรัฐสภาในฐานะ ผู้แทนของประชาชน	ประชาชน ทั่วไป	ถ่ายทำรายการนอก สถานที่ โดยลงพื้นที่ ไปพบกับสมาชิก และประชาชน
รักษ์ประชาธิปไตย	พฤหัสบดี 11.03 – 12.00 น.	เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ ความรู้เพื่อให้ประชาชนมี ความเข้าใจ มีทัศนคติที่ดีและ มีส่วนร่วมทางการเมือง	ประชาชน ทั่วไป	รูปแบบรายการ ต้องการให้ ประชาชนเห็น คุณค่า ร่วมใจกัน เผยแพร่ ประชาธิปไตย และ ทำกิจกรรมร่วมกัน

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

รายการ	วัน /เวลา ออกอากาศ	วัตถุประสงค์	กลุ่ม เป้าหมาย	รายละเอียด / รูปแบบรายการ
กรรมวิธีการพบ ประชาชน	พฤหัสบดี 10.30 – 11.00 น.	1. เพื่อให้ประชาชนได้รับความรู้ เกี่ยวกับงานของ คณะกรรมการของรัฐสภา 2. เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมใน การตรวจสอบการทำงาน ผ่านคณะกรรมการ	เยาวชน และ ประชาชน ทั่วไป	สัมภาษณ์ กรรมการเกี่ยวกับ การทำงานของ คณะกรรมการ
เส้นทางสู่สภา	จันทร์ –พฤหัสบดี 08.04 – 08.30 น.	เพื่อให้ประชาชนได้รู้ได้เห็นวิถี การดำเนินชีวิตของสมาชิก รัฐสภา มีความรู้ ความเข้าใจ ในการดำเนินงานของสมาชิก รัฐสภา	ประชาชน ทั่วไป	นำเสนอประวัติ ความเป็นมาของ สมาชิกรัฐสภา
ภาษาสภา	พฤหัสบดี 10.00 – 10.30 น.	1. เพื่อเผยแพร่ความรู้ในระบบ รัฐสภา 2. กระตุ้นและปลูกฝังจิตสำนึก การมีส่วนร่วมในการปกครอง ในระบบประชาธิปไตย ให้กับเด็ก เยาวชน และ ประชาชนทั่วไป	เยาวชนและ ประชาชน ทั่วไป	รูปแบบการนำเสนอ เป็นการ์ตูนหุ่นมือ นำเสนอศัพท์หรือ ภาษาพูดที่ใช้ทั่วไป ในแวดวงนิติบัญญัติ และการประชุมสภา
สภาคิดส์คลับ	จันทร์ 10.00 – 11.00 น.	1. เพื่อนำความรู้เกี่ยวกับ ระบบงานรัฐสภาให้กับ เยาวชนรุ่นเยาว์ได้มีความ เข้าใจ 2. เพื่อปลูกฝังความรู้ในเรื่องของ ระบบประชาธิปไตยให้กับ เยาวชน 3. เพื่อให้เยาวชนเกิดความ เข้าใจและมีทัศนคติที่ดีต่อ การเมืองการปกครองใน ระบบประชาธิปไตย	นักเรียน ระดับชั้น ประถม ศึกษา อายุระหว่าง 7-12 ปี	นำเสนอรูปแบบการ สอนโดยผ่านตัว การ์ตูนต่าง ๆ มีเกม ทบทวนความรู้ และ นิทานสอนความรู้ โดยใช้ตัวการ์ตูน Mascot ไม่นั่น เนื้อหาที่ ชับซ้อน เข้าใจยาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

รายการ	วัน /เวลา ออกอากาศ	วัตถุประสงค์	กลุ่ม เป้าหมาย	รายละเอียด / รูปแบบรายการ
คุยกันวันใหม่	จันทร์ –พฤหัสบดี 08.30 – 09.00 น.	1. ประชาสัมพันธ์งานต่าง ๆ ของ รัฐสภา 2. นำเสนอข่าวในแวดวง การศึกษา เทคโนโลยีใหม่ ๆ รวมถึงข่าวด้านศิลปวัฒนธรรม ที่น่าสนใจ 3. นำเสนอเกร็ดความรู้ต่าง ๆ ที่ มีประโยชน์ต่อผู้ชม โดยเฉพาะ สุขภาพสตรี	ผู้หญิงอายุ 20-40 ปี ที่ เป็นกลุ่ม แม่บ้าน พนักงาน ออฟฟิศ ประชาชน ทั่วไป	ผู้ดำเนินรายการ ผู้หญิง 2 คน พูดคุย เล่าข่าวสารข้อมูล ต่าง ๆ ให้ผู้ชม มี รูปแบบเป็นกันเอง
สุขภาพ สบายใจ	ศุกร์ 11.03 – 12.00 น.	1. เสนอรายการที่มุ่งให้ความรู้ กับผู้ชมเกี่ยวกับสุขภาพ ร่างกายและจิตใจ 2. ให้ประชาชนรวมถึงสมาชิก รัฐสภาตระหนักถึง ความสำคัญในเรื่องการดูแล รักษาสุขภาพ และการออก กำลังกาย	ประชาชน และสมาชิก รัฐสภา	เป็นรายการรูปแบบ Variety ดำเนิน รายการโดยพิธีกร บุคลิกภาพดี เป็น ตัวแทนคนรุ่นใหม่ที่มี ใส่ใจสุขภาพ ใช้มุม กล้องน่าสนใจ ตัด ต่อกระชับ
สนทนาวาไรตี้	พุธ 11.03 – 11.33 น.	1. เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ การทำงาน เรื่องราวที่ ประทับใจของผู้ทรงคุณวุฒิ ต่าง ๆ ในรั้วของรัฐสภา 2. รับทราบถึงแนวคิดการทำงาน การฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ ตลอดจนเคล็ดลับในการ ทำงานของแต่ละท่าน	เยาวชนและ ประชาชน ทั่วไป	ถ่ายทอดเรื่องราว ต่าง ๆ เกี่ยวกับ ประสบการณ์การ ทำงานของผู้ร่วม รายการ ซึ่งเป็น ผู้ทรงคุณวุฒิ โดย มุ่งเน้นบุคคลรุ่นใหม่ เพื่อให้เข้ากับ บรรยากาศ ของ รายการ

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

รายการ	วัน / เวลา ออกอากาศ	วัตถุประสงค์	กลุ่ม เป้าหมาย	รายละเอียด / รูปแบบรายการ
รัฐสภา ต่างประเทศ	อังคาร 11.03 – 11.33 น.	1. เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การปกครองในระบอบรัฐสภา ต่างประเทศ 2. เพื่อเปรียบเทียบระบอบ รัฐสภาของประเทศไทยกับของ ต่างประเทศ	เยาวชน ที่ สนใจ การเมืองการ ปกครองและ ประชาชน ทั่วไป	เป็นรายการให้ การศึกษา ให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้ชม รายการ
เลขาธิการเมือง	พุธ 10.00 – 11.00 น.	เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบ แนวความคิดและการทำงาน ของนักการเมืองรุ่นเก่าทั้งใน อดีตและปัจจุบัน	นักการเมือง และประชาชน ทั่วไป	เป็นรายการที่ นำเสนอเรื่องราว ของนักการเมืองทั้ง ในชีวิตทำงานและ ชีวิตส่วนตัว
รัฐสภาจังหวัด	เสาร์ 08.04 – 08.30 น.	1. เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับรู้ เรื่องราวเกี่ยวกับรัฐสภาใน สาระและความรู้ที่เข้าใจได้ง่าย 2. เพื่อกระตุ้นและปลูกฝัง จิตสำนึกการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา	เด็กและ เยาวชน	สารคดีสั้น เสนอ เรื่องราวเกี่ยวกับ รัฐสภา ในลักษณะ การดำเนินเรื่องที่ ง่าย ไม่ซับซ้อน
รัฐธรรมนูญ น่ารู้	ศุกร์ 08.04 – 08.30 น.	1. เพื่อให้เยาวชนและประชาชน ได้รับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ 2. ให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการทำงานของสมาชิก สภาร่างรัฐธรรมนูญ และผู้ที่ เกี่ยวข้องในทุก ๆ ด้านอย่าง ชัดเจน 3. เพื่อให้เยาวชนและประชาชน ได้รับความรู้ในแต่ละมาตรา ของรัฐธรรมนูญ	เยาวชนและ ประชาชน	นำเสนอสาระสำคัญของ รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในทุกมาตรา

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

รายการ	วัน /เวลา ออกอากาศ	วัตถุประสงค์	กลุ่ม เป้าหมาย	รายละเอียด / รูปแบบรายการ
บทบาทผู้หญิง กับการเมือง	อังคาร 10.00 – 11.00 น.	1. เพื่อให้ประชาชนได้รับความรู้ เกี่ยวกับงานการเมืองของ ผู้หญิง 2. เห็นแบบอย่างของผู้หญิงเก่ง ทางการเมือง	เยาวชนและ ประชาชน ทั่วไป	รายการสารคดี นำเสนอเรื่องราว เกี่ยวกับบทบาทของ ผู้หญิงกับการเมือง
เกม... ประชาธิปไตย	ยังไม่ออกอากาศ	1. เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตย และอำนาจหน้าที่ของรัฐสภา ให้กระจายสู่ในระดับรากหญ้า ครอบคลุมประชาชนในทุก ภาคของประเทศ 2. เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วม และดำเนินวิถีทางการเมือง การปกครองในระบบ ประชาธิปไตยได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม	ประชาชน ทั่วไป	เป็นรายการเกมโชว์
บันทึกการเมือง	ยังไม่ออกอากาศ	1. เพื่อรวบรวมเรื่องราว เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทาง การเมืองการปกครองบันทึก การเมืองในรูปแบบสั้น 2. เพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนได้รับ ทราบเหตุการณ์ต่าง ๆ ทาง การเมือง	ประชาชน	เป็นสารคดีสั้น รวบรวมเรื่องราว และเหตุการณ์ต่าง ๆ ทางการเมืองจาก อดีตจนถึงปัจจุบัน
ข่าวรัฐสภา	จันทร์ –ศุกร์ 08.01 – 08.04 น. 11.00 – 11.03 น. 21.00 – 21.03 น.	-	-	-
สรุปข่าวรอบ สัปดาห์	เสาร์ –อาทิตย์ 10.00 – 10.15 น.	-	-	-

จากวัตถุประสงค์ของรายการข้างต้น พบว่าการดำเนินงานของสถานีโทรทัศน์รัฐสภา ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์และนโยบายของสถานี คือ รายการเน้นการให้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในรายการ ได้แก่ รายการมองรัฐสภาและรายการรัฐสภาของประชาชน แต่การให้ประชาชนสามารถเข้ามาร่วมใช้พื้นที่สื่อนี้ได้ยังคงเป็นส่วนที่น้อยหากเปรียบเทียบกับรายการทั้งหมดของสถานี ช่วงเวลาที่รายการออกอากาศส่วนใหญ่จะเป็นรายการภาคเช้า และออกอากาศซ้ำ (Rerun) ในภาคค่ำ

ในส่วนรูปแบบของรายการมีทั้งรายการข่าว สนทนา/วาไรตี้ รายการสารคดี/ให้ความรู้ การ์ตูนและเกมโชว์ ที่กำหนดตามกลุ่มที่คิดว่าเป็นเป้าหมายของแต่ละรายการ โดยมีสัดส่วนของรายการประเภทสารคดีและการให้ความรู้มากที่สุด 19 รายการ รองลงมาคือรายการประเภท สนทนา/วาไรตี้ 6 รายการ การถ่ายทอดข่าว 3 รายการ รายการการ์ตูน 1 รายการ และการถ่ายทอดสดการประชุมรัฐสภา 1 รายการ

ส่วนที่ 2

วิเคราะห์ บทบาทในการดำเนินงานของสถานีโทรทัศน์รัฐสภาต่อความรู้ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

จากการสัมภาษณ์ในประเด็นเกี่ยวกับบทบาทในการดำเนินงานของสถานีโทรทัศน์รัฐสภาต่อความรู้ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน มีประเด็นเกี่ยวกับ บทบาทของสถานีโทรทัศน์รัฐสภาในปัจจุบันกับการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน กลุ่มเป้าหมายของสถานีโทรทัศน์รัฐสภาในปัจจุบันและการเข้าถึงประชาชน รูปแบบ เนื้อหาของรายการ และการวางผังรายการ และการตอบสนองต่อกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งความต้องการของประชาชน ในด้านข้อมูลข่าวสาร การมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งมีผลต่อการบริหารจัดการสถานี สามารถสรุปสาระสำคัญจากคำตอบของกลุ่มตัวอย่างได้ในประเด็นดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.6

แสดงบทบาทของสถานีโทรทัศน์รัฐสภาในปัจจุบัน สามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจและ เสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนได้อย่างเพียงพอหรือไม่ อย่างไร

แสดงบทบาทของ สถานีโทรทัศน์รัฐสภาในปัจจุบัน สามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนได้อย่างเพียงพอหรือไม่ อย่างไร	ตัวแทน ฝ่าย การเมือง	กรรมการ บริหาร สถานี โทรทัศน์ รัฐสภา	ผู้บริหาร/ เจ้าหน้าที่ สถานี โทรทัศน์ รัฐสภา	นักวิชาการ ด้านนิเทศ ศาสตร์	นักวิชาการ ด้าน รัฐศาสตร์	ตัวแทน ภาค ประชาชน	จำนวน รวม (คน)
- ยังไม่รอบด้าน ไม่สมดุล เนื่องจากทางสถานียังอยู่ใน ช่วงแรกของการออกอากาศ จึงมีรายการยังไม่เพียงพอ และยังไม่เปิดโอกาสให้ภาค ประชาชนเข้ามาใช้พื้นที่ สะท้อนถึงการให้ความรู้แบบ ประชาธิปไตยในกระบวน ทศน์เดิมคือประชาธิปไตย โดยผ่านผู้แทน		2	2		1		5 (ร้อยละ 31.25)
- ควรเพิ่มการให้ความรู้ด้าน กฎหมาย ด้านการเมือง และ บทบาทหน้าที่ของสภาที่ เชื่อมกับประชาชน และควร เพิ่มรายการที่เกี่ยวข้องกับ การเมืองภาคประชาชนมาก ขึ้น ซึ่งจะทำให้สถานีมีความ เด่นตอบสนองโจทย์ของการ ดำเนินงานได้ในฐานะเป็น สถานีโทรทัศน์ที่ให้ความรู้ ด้านนิติบัญญัติกับ ประชาชน และเสริมสร้าง การมีส่วนร่วมของประชาชน	4			2	1	4	11 (ร้อยละ 68.75)

ในประเด็นนี้ผลการศึกษารายงานว่ามีความคิดเห็นออกเป็น 2 แนวทางคือ แนวทางแรก นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ 1 คน ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่สถานี 2 คน และกลุ่มกรรมการบริหารสถานี 2 คน ให้ความเห็นว่า บทบาทของสถานีโทรทัศน์รัฐสภาในปัจจุบัน ไม่สามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจ และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนได้ดีเท่าที่ควร เนื่องจากสถานียังอยู่ในช่วงระยะแรกของการดำเนินการ ดังนั้นปัจจัยการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ จึงยังไม่มีความพร้อมสมบูรณ์เต็มที่¹⁹ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและความรู้ในปัจจุบันจึงยังไม่รอบด้าน ไม่สมดุล รายการยังไม่เพียงพอ และยังไม่เปิดโอกาสให้ภาคประชาชนเข้ามาใช้พื้นที่ เป็นการสะท้อนถึงการให้ความรู้แบบประชาธิปไตยในกระบวนการเดิมคือประชาธิปไตยโดยผ่านผู้แทน

คัมภีร์ ดิษฐากรณ์ กรรมการบริหารสถานีโทรทัศน์รัฐสภา แสดงความเห็นเกี่ยวกับประเด็นนี้ไว้ว่า

...การดำเนินงานสถานีในปัจจุบันยังไม่ตอบสนองกับความต้องการของประชาชน เนื่องจากเรามีสถานีโทรทัศน์มาก่อนความพร้อม เพียงแค่อยากมีสถานีโทรทัศน์ จึงไปศึกษาพบว่าดาวเทียมใช้การลงทุนน้อยที่สุด แต่ถ้าตั้งสถานีโทรทัศน์แบบฟรีทีวี แบบช่อง 3 ช่อง 5 ช่อง 7 ช่อง 9 จะต้องใช้เงินลงทุนมหาศาล ซึ่งในระบบ VHF ไม่สามารถจะตั้งได้เพราะในระบบตั้งช่องเว้นช่อง และในระบบ UHF มีให้ตั้งเพียง 5 คลื่นความถี่เท่านั้นซึ่งก็ยังไม่อนุมัติเพิ่มดังนั้นจึงไม่สามารถทำได้ ด้วยเหตุนี้จึงใช้ระบบดาวเทียมของกรมประชาสัมพันธ์ มีการขยายโปรแกรมในความถี่ออกไปทำให้สามารถใช้ความถี่ร่วมกับของกรมประชาสัมพันธ์ในช่องสัญญาณหนึ่ง ส่วนการจะทำให้ประชาชนสนใจชมโทรทัศน์รัฐสภาอย่างไรนั้นตอบไม่ได้ เพราะคนที่ชมโทรทัศน์รัฐสภาก็คือคอการเมืองกับคนที่กำลังจะสนใจการเมือง หากมีการปรับรูปแบบเนื้อหาของรายการอาจจะช่วยได้ในระดับหนึ่งแต่ไม่ใช่ทั้งหมด เช่น อาจจะมีรายการเกี่ยวกับเด็ก ซึ่งเคยทำในอดีต เช่น รายการเกมประชาธิปไตย หรือรายการละครสำหรับเด็ก เช่น ประชาธิปไตยไม่มีวันหยุด เป็นละครเด็กที่โรงเรียนเปิดรับชม แต่ก็ไม่ได้ทำต่อเนื่องจากปัญหาในการผลิตรายการ เพราะผู้ผลิตรายการซึ่งมิใช่คนของสภาเองไม่ทราบความมุ่งหมายโดยตรงของงานรัฐสภาซึ่งเป็นงานนิติบัญญัติ²⁰

¹⁹ สัมภาษณ์ ถาวร จุลตามระ, ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา/อดีตคณะกรรมการผลิตรายการโทรทัศน์รัฐสภา, 28 เมษายน 2551.

²⁰ สัมภาษณ์ คัมภีร์ ดิษฐากรณ์, รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร / อดีตคณะกรรมการผลิตรายการโทรทัศน์รัฐสภา, 28 เมษายน 2551.

ดังนั้น จึงควรเพิ่มการให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ไม่ว่าจะเป็นด้านกฎหมาย ด้านการเมือง และบทบาทหน้าที่ของสภาที่เชื่อมกับประชาชน สิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน และควรเพิ่มรายการที่เกี่ยวข้องกับการเมืองภาคประชาชนมากขึ้น ซึ่งจะทำให้สภานี้มีความเด่นตอบสนองโจทย์ของการดำเนินงานในฐานะเป็นสถานีโทรทัศน์ที่ให้ความรู้ด้านนิติบัญญัติกับประชาชน และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนได้ จากแนวคิดของ วีระ สมความคิด ตัวแทนภาคประชาชนที่แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ว่า

...รัฐสภาถ้าสามารถนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องชัดเจน เกี่ยวกับข้อมูลการประชุมสภา ข้อมูลกฎหมายใหม่ ๆ ที่น่าสนใจ แสดงความคืบหน้าของการพิจารณาหรือประเด็นอะไรที่สำคัญ ๆ ที่อยู่ในความสนใจ ซึ่งเราได้เปรียบเพราะอยู่ใกล้ชิดกับข้อมูลอยู่แล้ว เป็นตัวเลือกสำหรับคนที่อยากทราบความคืบหน้าถ่ายทอดการประชุมสภาที่สำคัญ ๆ และควรจะมีการสรุปด้วย น่าจะมีการจัดทำรายการที่สรุปว่าตอนนี้มีกฎหมายที่น่าสนใจอะไรบ้างที่กำลังเข้าสู่การพิจารณาของสภา แล้วพยายามหาข้อมูลที่น่าสนใจมานำเสนอ²¹

นอกจากนี้ยังมีความคิดเห็นที่น่าสนใจของ สุภิญญา กลางณรงค์ ตัวแทนภาคประชาชนด้านสื่อมวลชน ว่า

...อยากเห็นสื่อโทรทัศน์รัฐสภาเป็นเวทีที่เชื่อมต่อระหว่างสมาชิกสภานิติบัญญัติที่อยู่ในสภาที่ทำงานนิติบัญญัติ เชื่อมต่อการเมืองนอกสภาของภาคประชาชนในการติดตามกฎหมาย เช่น ถ้ากฎหมายฉบับหนึ่งฉบับใด กำลังผ่านการพิจารณาอยู่ในสภา แล้วมีประชาชนเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย อยากจะแสดงข้อคิดเห็นพื้นที่ของสถานีโทรทัศน์รัฐสภาน่าจะเปิดพื้นที่ตรงนี้ให้ประชาชนหรือกลุ่มต่าง ๆ เข้าไปใช้ในการพูดให้ข้อมูลกับสังคม ให้ข้อมูลกับ ส.ส ., ส.ว .ได้ ที่ผ่านมามีอาจจะไม่มีตรงนั้น หรืออาจจะโดนเซ็นเซอร์ แต่ถ้าจะทำให้ดีจริง ๆ ต้องลดในเรื่องของการเซ็นเซอร์หรือการปิดกั้นกลุ่มต่าง ๆ ที่จะเข้าไปแสดงความคิดเห็นในเรื่องของการออกกฎหมาย ถ้าทำอย่างนั้นได้ก็จะทำให้กระบวนการผลักดันกฎหมายในสภานิติบัญญัติมีความรอบคอบรัดกุมมากขึ้น เพราะมีเสียงจากกลุ่มต่าง ๆ ไป

²¹ สัมภาษณ์ วีระ สมความคิด, เลขาธิการเครือข่ายประชาชนต้านคอร์รัปชัน,

ช่วยพิจารณาพร้อมกับ ส.ส ,.ส.ว .สื่อตรงนี้ควรจะเปิดเวทีให้กับกลุ่มต่าง ๆ เหล่านี้
ได้พูดให้มากที่สุด โดยไม่มีการเซ็นเซอร์หรือกีดกัน หรือว่าแทรกแซงอะไรมาก²²

ตารางที่ 4.7

แสดงกลุ่มเป้าหมายของสถานีโทรทัศน์รัฐสภาในปัจจุบันคือกลุ่มบุคคลใด
และปัจจุบันสถานีมีการเข้าถึงประชาชนกลุ่มใดบ้าง

กลุ่มเป้าหมายของ สถานีโทรทัศน์รัฐสภาคือ กลุ่มบุคคลใด และปัจจุบัน สถานีมีการเข้าถึงประชาชน กลุ่มใดบ้าง	ตัวแทน ฝ่าย การเมือง	กรรมการ บริหาร สถานี โทรทัศน์ รัฐสภา	ผู้บริหาร/ เจ้าหน้าที่ สถานี โทรทัศน์ รัฐสภา	นักวิชาการ ด้านนิเทศ ศาสตร์	นักวิชาการ ด้าน รัฐศาสตร์	ตัวแทน ภาค ประชาชน	จำนวน รวม (คน)
- ประชาชนทั่วไป โดยไม่ กำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ เฉพาะเจาะจง	4	2	1				7 (ร้อยละ 43.75)
- ประชาชนผู้สนใจทางด้าน การเมือง			1				1 (ร้อยละ 6.25)
- ไม่สามารถเข้าถึงกลุ่ม ประชาชนได้ทั่วถึง เนื่องจาก ข้อจำกัดของสื่อดาวเทียม	2					3	5 (ร้อยละ 31.25)
- ยังไม่สามารถเข้าถึง กลุ่มเป้าหมายได้เต็มที่และ ตรงจุด ยังไม่มีการสำรวจ ความคิดเห็นกลุ่มผู้ชม รายการ ทำให้การกำหนด รูปแบบ และเนื้อหารายการ ไม่ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย	2	2	2	2		2	10 (ร้อยละ 62.5)

²²สัมภาษณ์ สุภิญญา กลางณรงค์, รองประธานคณะกรรมการรณรงค์เพื่อการปฏิรูปสื่อ,

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มเป้าหมายของสถานีโดยสอบถามจากกลุ่มตัวแทนฝ่ายการเมืองที่มีความจำเป็นต้องสื่อสารไปสู่ภาคประชาชนผ่านสื่อโทรทัศน์รัฐสภา สอบถามกรรมการบริหาร และผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่สถานีโทรทัศน์รัฐสภาผู้ทำหน้าที่เป็นสื่อกลาง ซึ่งทั้งสามกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่ต้องกำหนดกลุ่มเป้าหมายของสถานี ผลปรากฏว่า กลุ่มเป้าหมายของตัวแทนฝ่ายการเมืองจะเป็นประชาชนทั่วไป ตรงกับที่กรรมการบริหารสถานีกำหนดไว้ ในส่วนของผู้บริหาร / เจ้าหน้าที่สถานี มีความคิดเห็นเป็นสองประเด็นว่ากลุ่มเป้าหมายคือกลุ่มประชาชนทั่วไป และประชาชนผู้สนใจทางการเมืองโดยเฉพาะ

ซึ่งในส่วนของ การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายนั้น ปัจจุบันการดำเนินการยังประสบกับปัญหาที่สำคัญ 2 ประเด็นใหญ่ คือ ด้านช่องทางในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร และตัวสารที่นำเสนอผ่านช่องทางนั้น ๆ

ในส่วนของช่องทางในการนำเสนอที่ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มประชาชนได้ทั่วถึง มีสาเหตุหนึ่งมาจากข้อจำกัดของสื่อประเภทดาวเทียม ที่ผู้รับจะต้องติดตั้งจานรับสัญญาณดาวเทียมเพื่อรับชมสถานีโทรทัศน์รัฐสภาโดยเฉพาะ หากประชาชนที่ไม่มีความสนใจในการเมืองอย่างจริงจังก็จะเป็นไม่มีความสนใจในตัวสถานีโทรทัศน์รัฐสภาด้วย ดังความเห็นของตัวแทนภาคประชาชน จอน อึ้งภากรณ์ ว่า

...ระบบกระจายสัญญาณเป็นระบบดาวเทียม เป็นปัญหาเพราะการจะเข้าถึงประชาชนได้ จะต้องเข้าถึงทางฟรีทีวี ถ้าเป็นสถานีดาวเทียมมันไม่ใช่ว่าประชาชนทั่วไปจะได้ดู ถ้าเป็นต่างจังหวัดอาจจะได้ดูจากพวกเคเบิลทีวีที่นำมาออก แต่อย่างไรก็ตามอาจจะต้องมีเวลาพอสมควรตามช่องปกติ ตรงนี้น่าจะเป็นอุปสรรค คนยังดูโทรทัศน์ดาวเทียมยังไม่มาก เมื่อทำสถานีนี้แล้วก็น่าจะเข้าถึงประชาชนได้อย่างกว้างขวาง ควรจะได้รับการออกอากาศในทางที่ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงได้ ไม่เช่นนั้นจะมีปัญหาประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีโอกาสดูรายการ²³

และในส่วนของตัวสารที่นำเสนอ มีความเห็นว่าปัจจุบันยังไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้เต็มที่และตรงจุด เนื่องจากสถานีโทรทัศน์รัฐสภายังไม่มีการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มผู้ชมรายการ ทำให้การกำหนดรูปแบบ และเนื้อหารายการยังไม่ตรงกับกลุ่มเป้าหมายและไม่เป็นที่สนใจ

²³สัมภาษณ์ จอน อึ้งภากรณ์, เลขานุการมูลนิธิสื่อเพื่อการศึกษาของชุมชน/ผู้ก่อตั้งเว็บไซต์ประชาไทย, 18 เมษายน 2551.

การสื่อสารในปัจจุบันของสถานียังไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้เต็มที่และตรงจุด เนื่องจากยังไม่มี การสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มผู้ชมรายการ ทำให้การกำหนดรูปแบบและเนื้อหาของรายการเป็นการกำหนดโดยตัวผู้ผลิตเป็นผู้ตัดสินว่า ผู้รับสารต้องการอะไร โดยที่ไม่ได้ทราบความต้องการจริง ๆ ดังนั้นการสร้างสรรครายการ อาจจะมีรูปแบบ เนื้อหา ที่ไม่ตรงกับความต้องการของผู้ชมกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้นจึงควรจะมีการสำรวจความคิดเห็น สำรวจความพึงพอใจ และทัศนคติของประชาชน เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานของสถานีให้สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ตรงจุด และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมมากที่สุด

โดย อุษษา บิ๊กกินส์ นักวิชาการด้านนิเทศศาสตร์ ได้ให้ข้อเสนอแนะที่น่าสนใจเกี่ยวกับการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายของสถานีโทรทัศน์รัฐสภาไว้ว่า

...ในการทำงานเราต้องดูว่าประเด็นไหนที่ประชาชนสนใจ มีผลกระทบกับประชาชน จะต้องมีการวิจัยสถานการณ์การเมืองด้วย ที่ปัจจุบันการเมืองมันร้อน เพราะเป็นการทำไปตามที่เคยทำมา นักการเมืองก็หน้าเดิม ๆ เพราะฉะนั้นนโยบายก็ไม่ได้เปลี่ยน เมื่อไม่ได้เปลี่ยนอะไร ก็ไม่มีอะไรใหม่ ตรงนี้เราก็เลยไม่สามารถที่จะได้การพัฒนาอะไรใหม่ ๆ ได้เลย เมื่อเรายังไม่ได้ฟังเสียงประชาชนเราก็นิ่งนอนกันใช่มั้ย ใช้นโยบายเดิม ความคิดเดิม ๆ สำเร็จบ้างไม่สำเร็จบ้างใช้ประเทศเป็นทีลองผิดลองถูก น่าจะมีการวิจัย น่าจะมีการศึกษาประมวลเหตุการณ์ในอดีตว่าประวัติศาสตร์การเมืองไทยเป็นยังไง เป็นสิ่งที่เราต้องรู้อย่างยิ่งศึกษามาก่อน อะไรที่ผิดพลาดเราต้องเรียนรู้จากตรงนั้น²⁴

²⁴สัมภาษณ์ อุษษา บิ๊กกินส์, ผู้อำนวยการสุตรนิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 25 เมษายน 2551.

ตารางที่ 4.8

แสดงรูปแบบ เนื้อหาของรายการ และการวางผังรายการ มีลักษณะเป็นอย่างไร
เน้นในเรื่องใด และตอบสนองต่อกลุ่มเป้าหมายกลุ่มใด

รูปแบบ เนื้อหาของรายการ และการวางผังรายการมี ลักษณะเป็นอย่างไร เน้นใน เรื่องใดและตอบสนองต่อ กลุ่มเป้าหมายกลุ่มใด	ตัวแทน ฝ่าย การเมือง	กรรมการ บริหาร สถานี โทรทัศน์ รัฐสภา	ผู้บริหาร/ เจ้าหน้าที่ สถานี โทรทัศน์ รัฐสภา	นักวิชาการ ด้านนิเทศ ศาสตร์	นักวิชาการ ด้าน รัฐศาสตร์	ตัวแทน ภาค ประชาชน	จำนวน รวม (คน)
- ควรทำรายการให้มีรูปแบบ รายการที่หลากหลาย มี ภาพประกอบ เพื่อให้ น่าสนใจ ไม่น่าเบื่อ	-	2	1	-	-	-	3 (ร้อยละ 75)
- นำประเด็นสำคัญที่เป็นที่ สนใจในขณะนั้นมานำเสนอ		1	1				2 (ร้อยละ 50)
- ยึดหลักเผยแพร่ผลงานของฝ่าย นิติบัญญัติเป็นหลัก เพื่อให้ ความรู้ออกสู่ประชาชนทั่วไป		1	1				2 (ร้อยละ 50)

จากการสัมภาษณ์เฉพาะกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการผลิตรายการและเป็นผู้กำหนด
รูปแบบ เนื้อหาของรายการโดยตรง ได้แก่กรรมการบริหารสถานี ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สถานี
พบว่า รูปแบบรายการที่สถานีโทรทัศน์รัฐสภาผลิตในปัจจุบันจะเน้นให้มีรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อ
สร้างความน่าสนใจ และดึงดูดกลุ่มผู้ชม ซึ่งผลิตรายการโดยข้าราชการ พนักงานราชการส่วนหนึ่ง
และดำเนินการจ้างบริษัทเอกชนผลิตให้ในส่วนหนึ่ง ซึ่งในแต่ละรายการจะเป็นโครงการที่อยู่ใน
ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่แต่ละคนที่น่าสนใจโครงการเหล่านั้นให้ผู้บริหารพิจารณาอนุมัติ
งบประมาณ และมีการจัดทีมงานเพื่อดำเนินการผลิตรายการ ซึ่งพบปัญหาในจุดนี้คือ การคิด
สร้างสรรค์รายการจะทำแบบแยกส่วน ไม่ได้ร่วมกันคิดรูปแบบ เนื้อหารายการ ทำให้ขาดเอกภาพ
และไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ในขณะที่ประเด็นที่น่าสนใจจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน
ของฝ่ายนิติบัญญัติเป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็นการออกกฎหมาย ยุติคดีสำคัญ หรือกระทู้ถามที่เป็นที่สนใจ
ในสังคมในขณะนั้น นำเสนอทางรายการ

ศิริพรรณ วณิชพันธุ์ ผู้อำนวยการกลุ่มงานผลิตรายการโทรทัศน์ กล่าวว่า

...การทำรายการอะไรเราพยายามเน้นขอบข่าย ขอบเขตของการส่งเสริมความเข้าใจทางด้านการเมืองการปกครองส่งเสริมการมีส่วนร่วม แต่ปัจจุบันก็ยังไม่เพียงพอ ส่วนรูปแบบของรายการปัจจุบันก็ให้มีความหลากหลายขึ้น เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้หลากหลายขึ้น การทำรายการจะให้นึกถึงกลุ่มเป้าหมายก่อนว่าเราจะทำรายการนี้เพื่อใคร ทำรายการอะไรเพื่อใคร เช่น ต้องแยกแยะว่ากลุ่มเป้าหมายเป็นเด็กเยาวชนควรจะทำรายการประเภทไหน มีการดู Animation มาแทรก เมื่อสร้างสรรค์มาก็จะมาพิจารณาต่อว่าจะลงผังเวลาไหน จะออกอากาศเวลาไหนที่เด็ก ๆ อยู่บ้าน ปัจจุบันรายการเด็กมี สภาคิดส์คลับ รัฐสภาจิว เป็นในรูปสารคดี สถานีโทรทัศน์รัฐสภาไม่เน้นทางด้านบันเทิง เพราะเป็นภาคราชการจะเน้นบันเทิงไม่ได้ ปัจจุบันก็มีการคิดรูปแบบรายการอยู่ ที่จะไม่ให้การเมืองเป็นเรื่องน่าเบื่อ ในอดีตมีรายการเกม ละครุการส่งเสริมประชาธิปไตยก็มีการตอบรับที่ดีเหมือนกัน²⁵

ปัจจุบันการวางผังรายการเป็นการพิจารณาจากคณะกรรมการบริหารสถานี ซึ่งจะพิจารณาถึงความเหมาะสมในช่วงเวลา ระยะเวลาการนำเสนอ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นการจัดผังรายการ การกำหนดรูปแบบ เนื้อหารายการ ยังไม่มีการสำรวจกลุ่มประชาชนที่เป็นเป้าหมายในการดำเนินการ และผลการรับชม (Feedback) จึงเหมือนเป็นการสื่อสารแบบทางเดียว (One way communication) ทำให้ขาดข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุงรายการให้เหมาะสม และไม่ทราบความต้องการที่แท้จริงของประชาชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของรายการได้²⁶

²⁵ สัมภาษณ์ ศิริพรรณ วณิชพันธุ์, ผู้อำนวยการกลุ่มงานผลิตรายการโทรทัศน์, 21 เมษายน 2551.

²⁶ สัมภาษณ์ กิตติพงษ์ เฉลิมศรีสุข, นักวิชาการโสตทัศนศึกษา กลุ่มงานผลิตรายการโทรทัศน์, 18 เมษายน 2551.

ตารางที่ 4.9

แสดงความต้องการของประชาชน ในด้านข้อมูลข่าวสาร การมีส่วนร่วมทางการเมืองมีอะไรบ้าง
มีผลต่อการบริหารการจัดการสถานีอย่างไร ควรจะนำมาพิจารณาในการปรับนโยบาย
และแผนการบริหารงานของสถานีโทรทัศน์รัฐสภาอย่างไร

ความต้องการของประชาชน ในด้านข้อมูลข่าวสารการมี ส่วนร่วมทางการเมืองมี อะไรบ้าง มีผลต่อการบริหาร การจัดการสถานีอย่างไร ควรจะนำมาพิจารณาในการ ปรับนโยบายและแผนการ บริหารงานของสถานีโทรทัศน์ รัฐสภาอย่างไร	ตัวแทน ฝ่าย การเมือง	กรรมการ บริหาร สถานี โทรทัศน์ รัฐสภา	ผู้บริหาร/ เจ้าหน้าที่ สถานี โทรทัศน์ รัฐสภา	นักวิชาการ ด้านนิเทศ ศาสตร์	นักวิชาการ ด้าน รัฐศาสตร์	ตัวแทน ภาค ประชาชน	จำนวน รวม (คน)
- ความต้องการของประชาชน ในด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และกระบวนการนิติบัญญัติ ที่ถูกต้อง จากทุกฝ่าย ทั้งที่ เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย อย่างชัดเจน เป็นกลาง	4	-	-	-	-	4	8 (ร้อยละ 50)
- ต้องการเสนอความคิดเห็น ความต้องการ และปัญหา ความเดือดร้อนของ ประชาชนผ่านสื่อไปสู่ฝ่าย นิติบัญญัติ โดยที่ประชาชน ทุกระดับสามารถเข้าถึง และ มีส่วนร่วมได้	-	-	-	-	-	4	4 (ร้อยละ 25)
- ควรพิจารณาจัดรูปแบบของ รายการ ให้เหมาะสมกับ กลุ่มเป้าหมายของรายการ	4	2	2	-	-	-	8 (ร้อยละ 50)
- ควรมีการปรับปรุง และ พัฒนาการขยายช่องทาง การกระจายข้อมูลข่าวสาร	-	2	2	-	-	-	4 (ร้อยละ 25)

จากการศึกษาความต้องการของประชาชนในด้านข้อมูลข่าวสารและการมีส่วนร่วมทางการเมือง สอบถามเฉพาะกลุ่มตัวแทนฝ่ายการเมืองซึ่งเป็นผู้ที่ใช้สื่อโทรทัศน์รัฐสภาส่งสารต่าง ๆ และตัวแทนภาคประชาชนผู้รับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์รัฐสภา พบว่าตัวแทนฝ่ายการเมืองมีความต้องการที่จะนำเสนอข้อมูลข่าวสารและการดำเนินงานผ่านทางสื่อโทรทัศน์รัฐสภา ส่วนความต้องการของกลุ่มตัวแทนภาคประชาชนในด้านข้อมูลข่าวสาร การมีส่วนร่วมทางการเมืองจากสื่อโทรทัศน์รัฐสภาคือ ความต้องการที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกระบวนการนิติบัญญัติ การดำเนินการต่าง ๆ จากทั้งฝ่ายที่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วย จากทั้งฝ่ายค้านและฝ่ายรัฐบาล ซึ่งข้อมูลนั้นจะต้องชัดเจน และถูกต้อง มีความเป็นกลาง นอกจากนี้ ประชาชนยังต้องการใช้สื่อโทรทัศน์รัฐสภา เป็นสื่อกลางในการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ความต้องการ หรือปัญหาความเดือดร้อนในด้านต่าง ๆ ไปสู่ฝ่ายนิติบัญญัติ โดยที่ประชาชนทุกระดับสามารถที่จะเข้าถึง และมีส่วนร่วมได้

ในทัศนะของ วีระ สมความคิด ตัวแทนภาคประชาชน ผู้เคยมีประสบการณ์การทำงานร่วมกับรัฐสภาในการจัดรายการทางสถานีวิทยุรัฐสภา ได้เสนอแนะว่า

...ในฐานะที่เคยจัดวิทยุที่รัฐสภา ทราบว่าประชาชนอยากจะรับรู้ข่าวสารบ้านเมือง โดยเฉพาะข่าวที่เกิดขึ้นในสภา อยากทราบอย่างตรงไปตรงมา ดังนั้นโทรทัศน์รัฐสภาน่าจะนำเสนอเรื่องที่ทำให้ประโยชน์ในด้านความรู้ทางการเมืองการปกครองให้กับประชาชนมาก ๆ แล้วก็เป็นช่องทางอีกช่องทางหนึ่งที่ทำให้ประชาชนร้องเรียนไปยังผู้แทนของตัวเอง ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางระหว่างภาคการเมืองกับประชาชน และต้องมีการพัฒนาเรื่องของเทคโนโลยี ความทันสมัยด้วย ถ้าจะทำให้คนสนใจ อย่างแรกคือเราต้องปรับตัวรูปแบบเนื้อหารายการให้เข้ากับสถานการณ์²⁷

ส่วนอีกฝ่ายหนึ่งคือฝ่ายนิติบัญญัติ ผู้ที่เป็นตัวแทนฝ่ายการเมือง ได้ให้ความเห็นสอดคล้องกับกลุ่มตัวแทนภาคประชาชนว่า ควรจะมีการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร การดำเนินงานของฝ่ายนิติบัญญัติให้ประชาชนได้ทราบ โดยไม่แบ่งสัดส่วนการเป็นฝ่ายค้านหรือฝ่ายรัฐบาล เพื่อให้ประชาชนรับรู้ความเป็นไปอย่างถูกต้อง ชัดเจน ปราศจากอคติ เพื่อให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ด้วยตัวเอง

อุดมเดช รัตนเสถียร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กล่าวถึงความต้องการในด้านการใช้สื่อโทรทัศน์รัฐสภาของฝ่ายการเมืองว่า สถานีโทรทัศน์รัฐสภาควรให้ความรู้ในเรื่องของการเมือง โดยเฉพาะในระบอบประชาธิปไตย และความร่วมมือในการทำงานที่เป็นองค์รวมร่วมกัน อย่าไป

²⁷ สัมภาษณ์ วีระ สมความคิด, เลขานุการเครือข่ายประชาชนด้านคอร์รัปชัน,

แยกเป็นฝ่ายค้าน ฝ่ายรัฐบาล อยากให้เสนอในทางที่จะช่วยให้องค์กรเป็นองค์กรที่สามารถช่วยทำให้ระบอบประชาธิปไตยก้าวหน้าไปได้ ในเรื่องของงานแต่ละอย่างที่ ส.ส. ทำร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นการกระทำที่ดี อะไรก็ดี อยากให้ออกไปในภาพรวมในการทำงานที่ออกมาในทางบวกมากกว่า²⁸

ดังนั้นการนำเสนอจึงต้องพิจารณารูปแบบของรายการให้เหมาะสมกับเนื้อหาและกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ประชาชนเกิดความสนใจ ทำให้ไม่น่าเบื่อ และทำให้เรื่องที่น่าสนใจได้ยากเป็นเรื่องที่ประชาชนทั่วไปสามารถรับรู้และเข้าใจได้ง่าย ส่วนช่องทางในการนำเสนอทั้งกรรมการบริหารสถานี ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่สถานีโทรทัศน์รัฐสภา รวม 4 คน มีความเห็นว่าการปรับปรุงและพัฒนาช่องทางในการกระจายสัญญาณ โดยการสร้างพันธมิตรทางเคเบิลท้องถิ่น โดยเปิดให้เคเบิลท้องถิ่นสามารถรับสัญญาณสถานีโทรทัศน์รัฐสภาได้ฟรี เพื่อเป็นการกระจายไปสู่ระดับท้องถิ่นให้ทั่วถึงมากยิ่งขึ้นโดยไม่จำเป็นต้องลงทุนเพิ่มแต่อย่างใด

ในประเด็นนี้ กรรมการบริหารสถานี คัมภีร์ ดิษฐากรณ์ ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาช่องทางในการนำเสนอของสถานีในปัจจุบันนี้ว่า

...บ้านของผู้ชมจะต้องมีจานดาวเทียมรับสัญญาณภาพจึงจะสามารถรับชมรายการจากสถานีโทรทัศน์รัฐสภาได้ ซึ่งตรงนี้ทางรัฐสภามีการลงทุนในการเชื่อมต่อสัญญาณดาวเทียมเดือนละล้านกว่าบาท ในอนาคตเราเห็นว่าในเครือข่ายกรมประชาสัมพันธ์มีผู้ประกอบการเคเบิลทีวีที่กว่าห้าร้อยรายในระดับท้องถิ่น ดังนั้นถ้าสมาคมผู้ประกอบการเคเบิลทีวีรับภาพจากดาวเทียมซึ่งเราไม่ได้ถือสัญญาณเข้าไปสู่ระบบของการบอกรับสมาชิกของเคเบิลทีวีท้องถิ่น ก็จะสามารถกระจายสัญญาณครอบคลุมพื้นที่ได้ทั่วประเทศ²⁹

จากผลการศึกษาบทบาทของสถานีโทรทัศน์รัฐสภาต่อความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารการเมือง แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง และทฤษฎีสื่อสารมวลชนกับการมีส่วนร่วมแบบประชาธิปไตยในประเด็นดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารการเมือง เป็นการมองบทบาทของโทรทัศน์รัฐสภาที่จะต้องทำหน้าที่เป็นทั้งตัวสถาบันและเป็นสื่อไปสู่ประชาชน มีกระบวนการสร้างสรรค์รายการ

²⁸ สัมภาษณ์ อุดมเดช รัตนเสถียร, สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนนทบุรี พรรคพลังประชาชน, 17 เมษายน 2551.

²⁹ สัมภาษณ์ คัมภีร์ ดิษฐากรณ์, รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร/อดีตนายกกรรมการผลิตรายการโทรทัศน์รัฐสภา, 28 เมษายน 2551.

ปรับปรุง พัฒนาช่องทางการนำเสนอให้ประชาชนมีโอกาสได้รับความรู้ และทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน น่าจะเป็นกระบวนการที่มีส่วนช่วยจัดการหรือทำให้ระบบของการสื่อสารทางการเมืองมีความครบถ้วนสมบูรณ์ได้

2. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง และทฤษฎีสื่อสารมวลชนกับการมีส่วนร่วมแบบประชาธิปไตย โดยการเพิ่มโอกาสให้ประชาชนทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นระดับล่าง ระดับชุมชน ที่จะมีความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งน่าจะเป็นเป้าหมายหนึ่งในกระบวนการที่จะพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศได้

ด้วยนโยบายของสถานีโทรทัศน์รัฐสภาที่กำหนดบทบาทสถานีในการให้ความสำคัญกับการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองและประชาธิปไตยอย่างต่อเนื่อง โดยมีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการเมืองผ่านทางรายการต่าง ๆ ของสถานี ตามวัตถุประสงค์ของสถานีที่จะเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐสภากับประชาชน อันแสดงให้เห็นถึงบทบาทหน้าที่ของสถานีโทรทัศน์รัฐสภา โดยเป็นการสื่อสารในฐานะที่เป็นเครื่องมือทางการเมือง คือ มีบทบาทในด้านการถ่ายทอดข่าวสารและความรู้ทางการเมือง จัดระเบียบวาระเกี่ยวกับประเด็นปัญหาทางการเมืองที่ควรอภิปราย เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองและพัฒนาด้านการเมืองโดยส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองต่าง ๆ

จากบทบาทของสถานีโทรทัศน์รัฐสภาในการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในปัจจุบัน วิเคราะห์จากการดำเนินการที่ผ่านมาพบว่าสถานีโทรทัศน์รัฐสภาได้มีความพยายามที่จะทำหน้าที่ของสื่อมวลชนทางด้านการเมือง ตามแนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารการเมือง (Political Communication) คือ

1. การแจ้งข่าวสารแก่ประชาชน มีรายการข่าว การถ่ายทอดสดการประชุมรัฐสภา และรายการกรรมาธิการพบประชาชนที่เป็นกรรมาธิการแจ้งข้อมูลข่าวสาร ความคืบหน้าในการดำเนินงานต่าง ๆ ของฝ่ายนิติบัญญัติให้ประชาชนได้รับทราบ

2. ให้การศึกษาแก่ประชาชน โดยรายการสารคดีและรายการการศึกษาและให้ความรู้ในเรื่องการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย

3. เป็นเวทีสำหรับการแสดงความคิดเห็นของทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายประชาชน ดังแบบจำลองการสื่อสารทางการเมืองของ Brian McNair ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วนที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ได้แก่ องค์กรทางการเมือง สื่อมวลชน และประชาชน โดยมีรายการสนทนาที่เปิดโอกาสให้ฝ่ายการเมืองมาพูดคุยในรายการเพื่อแสดงความคิดเห็นและให้ประชาชน

สามารถโทรศัพท์หรือส่งไปรษณียบัตรแสดงความคิดเห็น ประเด็นปัญหา เข้ามายังรายการมอง
รัฐสภาและรัฐสภาของประชาชน

4. ทำหน้าที่รายงานข่าว ตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลและสถาบันการเมือง โดย
การจับประเด็นสำคัญที่เป็นที่สนใจในขณะนั้นอาจเกี่ยวกับกฎหมาย ญัตติหรือเรื่องด่วนต่าง ๆ
ที่กำลังอยู่ระหว่างการพิจารณาในสภา ผ่านรายการข่าวและรายการสรุปข่าวประจำสัปดาห์

5. เป็นช่องทางในการสนับสนุนการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ทั้งในทางที่เห็น
ด้วยหรือไม่เห็นด้วย จากการพูดคุยของผู้ร่วมรายการในรายการสนทนาต่าง ๆ

แต่ด้วยปัจจัยความพร้อมหลายประการที่ทำให้การทำหน้าที่สื่อมวลชนทางด้าน
การเมืองของสถานีโทรทัศน์รัฐสภาในปัจจุบันยังไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร บทบาทสถานีโทรทัศน์
รัฐสภาสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ในระดับหนึ่งคือ ในด้านข้อมูลข่าวสาร
เกี่ยวกับการเมืองและความเป็นไปของกระบวนการนิติบัญญัติ แต่ในด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของประชาชนของสถานียังมีไม่เพียงพอ เพราะรายการส่วนใหญ่ของสถานียังไม่เปิดให้
ประชาชนได้มีส่วนร่วมในรายการ ทั้งการแสดงความคิดเห็นและการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการ
สร้างสรรค์รายการ และยังไม่มีมีการสำรวจกลุ่มประชาชนผู้รับสารและผลการดำเนินงานของสถานี
บทบาทการดำเนินงานของสถานีโทรทัศน์รัฐสภาในปัจจุบันจึงเป็นการดำเนินการแบบการสื่อสาร
ทางเดียว (One way communication) ขาดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งเป็น
กระบวนการสื่อสารสองทาง ตามแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ดังนั้นสถานีจะต้องหันกลับมาหาพิจารณาถึงความต้องการผลประโยชน์และความ
คาดหวังของกลุ่มผู้รับสารในทุก ๆ กลุ่ม ตามแนวคิดหลักของทฤษฎีสื่อมวลชนกับการมีส่วนร่วม
แบบประชาธิปไตย ให้ประชาชนมีสิทธิที่จะเข้าถึงสื่อในการเลือกรับรายการและมีช่องทางในการ
แสดงความคิดเห็นหรือความต้องการผ่านสื่อ รวมไปถึงมีส่วนร่วมในระบบการสื่อสารในทุกระดับ
ไม่ว่าจะเป็นการผลิตรายการ การบริหารจัดการสถานีด้วย

ส่วนที่ 3

วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคในการบริหารจัดการในการดำเนินงาน ของสถานีโทรทัศน์รัฐสภา

จากการสัมภาษณ์ในประเด็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการบริหารจัดการ ใน
การดำเนินงานของสถานีโทรทัศน์รัฐสภา สามารถสรุปสาระสำคัญจากคำตอบของกลุ่มตัวอย่างได้
ในประเด็นดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.10

แสดงปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารการจัดการสถานีโทรทัศน์รัฐสภา ทั้งปัจจัยภายในของสถานี รวมถึงปัจจัยภายนอก ที่ส่งผลให้เกิดอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานของสถานีฯ อย่างไรบ้าง และแนวทางแก้ไขควรเป็นอย่างไร

ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารการจัดการสถานีโทรทัศน์รัฐสภา ทั้งปัจจัยภายในของสถานี รวมถึงปัจจัยภายนอก ส่งผลให้เกิดอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานของสถานีฯอย่างไรบ้าง และแนวทางแก้ไขควรเป็นอย่างไร	ตัวแทนฝ่ายการเมือง	กรรมการบริหารสถานีโทรทัศน์รัฐสภา	ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่สถานีโทรทัศน์รัฐสภา	นักวิชาการด้านนิเทศศาสตร์	นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์	ตัวแทนภาคประชาชน	จำนวนรวม (คน)
- การกำหนดนโยบายไม่ชัดเจน ขาดความต่อเนื่อง จะส่งผลให้ไม่สามารถแก้ปัญหาอื่น ๆ ได้	1	1		2			4 (ร้อยละ 25)
- ปัจจัยภายในที่มีผลต่อการบริหารการจัดการสถานี ได้แก่ เครื่องมือ สถานที่ ระเบียบการปฏิบัติงานแบบภาคราชการ และข้อจำกัดจากช่องทางการนำเสนอทางระบบดาวเทียม	2	2	2	1		1	8 (ร้อยละ 50)
- ปัจจัยภายนอกที่อาจมีผลต่อการบริหารการจัดการสถานี ได้แก่ การครอบงำการดำเนินการ ประชาชนยังมีความสนใจและความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเมืองการปกครองน้อย	3				1	1	5 (ร้อยละ 31.25)

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารการ จัดการสถานีโทรทัศน์รัฐสภา ทั้งปัจจัยภายในของสถานี รวมถึงปัจจัยภายนอก ส่งผล ให้เกิดอุปสรรคต่อการ ปฏิบัติงานของสถานีอย่างไร บ้าง และแนวทางแก้ไข ควรเป็นอย่างไร	ตัวแทน ฝ่าย การเมือง	กรรมการ บริหาร สถานี โทรทัศน์ รัฐสภา	ผู้บริหาร/ เจ้าหน้าที่ สถานี โทรทัศน์ รัฐสภา	นักวิชาการ ด้านนิเทศ ศาสตร์	นักวิชาการ ด้าน รัฐศาสตร์	ตัวแทน ภาค ประชาชน	จำนวน รวม (คน)
- ควรขยายเครือข่ายให้เข้าถึง ประชาชนได้ทั่วถึงมากขึ้น	2	2	2	2		2	10 (ร้อยละ 62.5)
- ควรปรับรูปแบบ เนื้อหา สาระของรายการให้มีการ นำเสนอแบบมืออาชีพ ที่มุ่ง ผลในการรับใช้สาธารณะ ไม่ใช่การเมืองหรือราชการ	4	2	2	2	1	2	13 (ร้อยละ 81.25)
- ให้เป็นการสื่อสารแบบสอง ทาง โดยสถานีทำหน้าที่เป็น สื่อกลาง เป็นตลาดเสรีใน การแสดงความคิดเห็น เพื่อ เชื่อมโยงรัฐสภากับ ประชาชน	2		1	1	2	3	9 (ร้อยละ 56.25)

จากผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารการจัดการสถานี ปรากฏว่ามีความคิดเห็น 3 แนวคิด คือ การกำหนดนโยบายไม่ชัดเจน ขาดความต่อเนื่อง จะส่งผลให้ไม่สามารถแก้ปัญหาอื่น ๆ ได้ ปัจจัยภายในที่มีผลต่อการบริหารการจัดการสถานี ได้แก่ เครื่องมือสถานี ระเบียบการปฏิบัติงานแบบภาคราชการ และข้อจำกัดจากช่องทางการนำเสนอทางระบบดาวเทียม และปัจจัยภายนอกที่อาจมีผลต่อการบริหารการจัดการสถานีได้แก่ การครอบงำการดำเนินการ ประชาชนยังมีความสนใจและความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเมืองการปกครองน้อย

กลุ่มตัวแทนภาคการเมือง กรรมการบริหารสถานี กลุ่มละ 1 คน และกลุ่มนักวิชาการ นิเทศศาสตร์ 2 คน เห็นว่า ปัจจัยที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินงานของสถานี คือ การกำหนดนโยบายไม่ชัดเจน ขาดความต่อเนื่อง จะส่งผลให้ไม่สามารถแก้ปัญหาอื่น ๆ ได้ ซึ่ง สมชาย แสงวงการ สมาชิกวุฒิสภา ได้เสนอความคิดเห็นที่สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา คือ

...ต้องตั้งเป้าการดำเนินงานของสถานีไว้ให้ชัดเจนถ้าจะทำให้ได้จริง ๆ ตัวอย่างเช่น กำหนดการดำเนินงานโดยเริ่มจากวันนี้เลยว่า ภายใน 5 ปี ข้างหน้า สถานีโทรทัศน์จะเป็นไปในรูปแบบอย่างไร ต่อไปอีก 10 ปี ข้างหน้าจะเป็น สถานีโทรทัศน์จริง ๆ เมื่อตั้งเป้าเสร็จก็ค่อยเริ่มดำเนินการ ทั้งผู้บริหาร (บอร์ด) หรือผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้เสนอได้ทั้งสองทาง เช่น ผู้ดำเนินงานทั้งหมดเห็นว่าควรจะมีโทรทัศน์ในอุดมคติแบบไหน คิดที่จะทำเท่าที่จะเป็นได้ แต่ในความเป็นจริงจะมีเพดานที่ไม่สามารถไปถึงได้ทั้งหมด แต่ก็ไม่ควรตั้งกรอบปิดไว้ก่อน จากนั้นก็มา คิดต่อไปว่าจะทำอย่างไร (How to do) ให้สามารถ ไปให้ถึงจุดนั้น เมื่อคิดวางแผนเสร็จก็นำเสนอผู้บริหาร อาจจะเป็นเลขาธิการสำนักงานได้ทราบความต้องการว่าเราอยากจะทำแบบนี้ จากนั้นก็อธิบายกับ ส.ส ., ส.ว .ได้ทราบ เมื่อท่านรู้ท่านเข้าใจก็จะช่วยในเรื่องงบประมาณ เป็นการร่วมกันทำ ส.ส .และ ส.ว .ก็ได้ประโยชน์จากสถานี เพราะไม่ต้องเดินทางไปพื้นที่ทุกวันหากต้องการสื่อสารกับประชาชน ซึ่งในความเป็นจริงเป็นไปได้เลยที่จะสามารถพบกับประชาชนได้ทุก คนอย่างทั่วถึง แต่เครือข่ายของสถานีโทรทัศน์รัฐสภาจะทำให้รู้จักคนทั่วถึงได้ สถานีโทรทัศน์รัฐสภาจะทำหน้าที่เป็นตัวกลางสื่อสารระหว่างประชาชนกับ ส.ส. ส.ว .และการเมือง³⁰

ส่วนปัจจัยภายในที่มีผลต่อการบริหารการจัดการสถานี ตัวแทนฝ่ายการเมือง กรรมการบริหารสถานี ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สถานี กลุ่มละ 2 คน นักวิชาการด้านนิเทศศาสตร์ และตัวแทนภาคประชาชนกลุ่มละ 1 คน เห็นว่าปัจจัยภายในนั้นได้แก่ โครงสร้าง สัดส่วนของคณะกรรมการบริหาร บุคลากร เครื่องมือ สถานที่ ระเบียบการปฏิบัติงานแบบภาคราชการ และข้อจำกัดจากช่องทางการนำเสนอทางระบบดาวเทียม ซึ่งผู้ปฏิบัติงานของสถานีโทรทัศน์รัฐสภาที่ทราบถึงปัญหานั้นโดยตรง ได้แสดงความเห็นไว้ว่า

³⁰ สัมภาษณ์ สมชาย แสงวงการ, สมาชิกวุฒิสภา /อดีตสมาชิกสภานิติบัญญัติ

...ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน ได้แก่ สถานที่คับแคบ ห้องผลิตรายการยังไม่เพียงพอ อุปกรณ์ในการผลิตรายการยังมีไม่พอ เทคโนโลยีที่ใช้ได้รับงบประมาณ เปลี่ยนเป็นระบบดิจิทัลหมดแล้ว แต่ยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถที่เชี่ยวชาญทางด้านนี้ แม้ปัจจุบันจะมีพนักงานราชการ ตำแหน่งผู้สร้างสรรครายการ ผู้กำกับ แต่ในความจริงแล้วก็ยังไม่เพียงพอ มีข้อจำกัดคือ การไม่รู้งาน ระบบการเมืองการปกครอง ไม่รู้งานระบบรัฐสภา จุดประสงค์และนโยบายของผู้บริหารนั้นต้องการจะสื่อความรู้การเมืองการปกครองในระบบรัฐสภาทั่วไป ถ้าคนที่เข้ามาไม่มีความรู้พื้นฐานด้านการเมืองการปกครองหรือระบบงานรัฐสภา จะสามารถผลิตรายการโทรทัศน์ที่จะสื่อให้กับประชาชนได้ค่อนข้างจะทำได้ยาก จะเป็นการผลิตรายการที่ตัวเองถนัด เป็นรายการความรู้ทั่วไป ซึ่งมันผิดวัตถุประสงค์หลักของผู้บริหาร หรือของสถานีโทรทัศน์รัฐสภาที่จะทำรายการเมืองการปกครองให้ประชาชนรู้มากกว่า³¹

ในขณะที่ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการบริหารจัดการสถานี ได้แก่ ประชาชนยังมีความสนใจและความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเมืองการปกครองน้อย ทั้งนี้ตัวแทนฝ่ายการเมือง 3 คน และนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ 1 คน มีความเห็นว่า ประชาชนส่วนใหญ่จะมองการเมืองการปกครองว่าเป็นเรื่องที่ไกลตัวเป็นเรื่องของการเมืองแบบตัวแทน คือ ส.ส. และ ส.ว. ไม่มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ไม่มีผลต่อปากท้องของประชาชน ซึ่งเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่นอกเหนือจากการควบคุม แต่สามารถส่งเสริมให้ประชาชนหันมาสนใจได้ โดยเน้นการประชาสัมพันธ์สถานี และเน้นการผลิตรายการที่น่าสนใจมากขึ้น โดยการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับกฎหมายหรือการดำเนินงานของฝ่ายนิติบัญญัติ เช่น คณะกรรมาธิการต่าง ๆ ในอันที่จะแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน จะทำให้ประชาชนมีความรู้ลึกว่าการเมืองเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวมากขึ้น และอาจให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายหรือดำเนินรายการ เพื่อเป็นการดึงดูดให้ประชาชนรู้สึกมีส่วนร่วมและให้ความสนใจชมสถานีโทรทัศน์รัฐสภามากขึ้น

อรพินท์ มั่นศิลป์ ตัวแทนภาคการเมือง ได้แสดงความเห็นในประเด็นนี้ว่า

...ปัจจุบันประชาชนยังไม่มีความรู้ด้านการเมืองมากนัก แม้แต่บทบาทหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา ประชาชนก็ยังไม่ทราบและไม่เป็นที่รู้จักของประชาชนมากนัก ดังนั้นการที่มีสื่อก็จะสามารถที่จะแพร่ความรู้แพร่ข่าวสารของรัฐสภาให้กับ

³¹ สัมภาษณ์ กิตติพงษ์ เฉลิมศรีสุข นักวิชาการโสตทัศนศึกษา กลุ่มงานผลิตรายการโทรทัศน์, 18 เมษายน 2551.

ประชาชนได้ทราบ ทั้งในด้านที่เป็นสื่อกลางในการประสาน ทั้งในด้าน การสร้างสรรค์ที่เป็นการประชาสัมพันธ์องค์กรณีบัญญัติ คือ รัฐสภา หรือ ส.ว . ทั้งคณะให้ประชาชนได้ทราบว่า ส.ว.ทำอะไรบ้าง นำเสนออย่างไรต่อเนื่องไปเรื่อย ๆ เพื่อประชาชนได้รับรู้ เพราะจริง ๆ แล้วหากชาวบ้านไม่มีหนังสือพิมพ์อ่าน ไม่ได้ รับวารสารจากสมาชิก ชาวบ้านก็จะไม่ทราบว่าวุฒิสภาทำอะไรกันอยู่ แล้วก็มี หน้าที่ทำอะไรและมีความสำคัญและความจำเป็นต้องมีสภานี้หรือไม่ เพื่ออะไร เป็นการให้ความรู้กับประชาชน เพราะในความเป็นจริงเมื่อถึงเวลาเลือกตั้ง ส.ว . ประชาชนไม่ทราบเลยว่าการเลือก ส.ว.มีความสำคัญอย่างไร และมี ส.ว .มีเพื่อ อะไร เพราะฉะนั้นสื่อโทรทัศน์รัฐสภาจึงมีบทบาทสำคัญในการให้ความรู้กับ ประชาชน ให้ประชาชนจะได้ใกล้ชิดกับประชาธิปไตย แล้วต่อไปในการเลือกตั้ง ประชาชนก็จะทราบและสนใจ เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น ซึ่งประชาธิปไตยเป็นสิ่ง ที่ประชาชนจำเป็นต้องรู้ ยิ่งถ้าประชาชนได้ทราบข่าวจากฝ่ายนิติบัญญัติมาก ๆ จะ ทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม คิดตาม แสดงความคิดเห็น และมีการตอบสนอง กลับมามากขึ้น³²

ปัจจัยภายในของสถานีและปัจจัยภายนอก ถือเป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลให้เกิดอุปสรรค ต่อการปฏิบัติงานของสถานี ทำให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมาย ซึ่งปัญหาบางเรื่องสามารถ ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงได้ในทันที แต่ปัญหาบางเรื่องก็เป็นปัจจัยที่นอกเหนือการควบคุม ทั้งนี้ จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาที่ เกิดขึ้น ดังนี้

กลุ่มตัวแทนฝ่ายการเมือง กรรมการบริหารสถานี ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สถานี นักวิชาการด้านนิเทศศาสตร์ และตัวแทนภาคประชาชน กลุ่มละ 2 คน ให้ความเห็นว่าควรขยาย เครือข่ายให้เข้าถึงประชาชนได้ทั่วถึงมากขึ้น อาจช่วยสร้างการเข้าถึงประชาชนให้ทั่วถึงมากขึ้น ได้ ในส่วนหนึ่ง ในประเด็นนี้ สุภิญญา กลางณรงค์ ตัวแทนภาคประชาชน ได้เสนอแนะแนวทางการเข้าถึงกลุ่มประชาชนไว้ว่า

...ถ้าเราเปิดช่องให้กลุ่มต่าง ๆ มามีส่วนร่วมมากที่สุด ก็จะทำให้กลุ่มต่าง ๆ เหล่านั้นเข้ามาสนใจเรื่องนี้มากขึ้น เช่น กลุ่มชาวบ้าน กลุ่มเยาวชน หรือว่ากลุ่ม แรงงาน กลุ่มอะไรต่าง ๆ ที่ต้องติดตามกฎหมายที่มีผลกับชีวิต ถ้าเราตั้งสามารถ ดึงบุคคลเหล่านั้นมาร่วมทำรายการ ก็จะดึงคนกลุ่มนั้นเข้ามาดู สนใจได้เอง ซึ่งก็

³² สัมภาษณ์ อรพินท์ มั่นศิลป์, สมาชิกวุฒิสภา จังหวัดนครสวรรค์, 18 เมษายน 2551.

ขึ้นอยู่กับนโยบายว่าจะมีการเปิดกว้างแค่ไหน มีงบประมาณและสนับสนุนให้กลุ่มต่าง ๆ เหล่านั้นเข้ามาได้มากน้อยแค่ไหน³³

จะเห็นได้ว่าการขยายเครือข่ายเป็นช่องทางหนึ่งในการที่จะพัฒนาสถานีได้ แต่อีกส่วนหนึ่งก็ควรจะมีการปรับปรุงพัฒนาในด้านเนื้อหาและรูปแบบการดำเนินรายการ ดังความคิดเห็นอีกส่วนหนึ่ง ได้แก่ ตัวแทนภาคประชาชน 4 คน กรรมการบริหารสถานี ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่สถานี นักวิชาการด้านนิเทศศาสตร์ และตัวแทนภาคประชาชน กลุ่มละ 2 คน รวมถึงนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ 1 คน ที่เห็นว่าควรจะปรับรูปแบบ เนื้อหาสาระของรายการให้มีการนำเสนอแบบมืออาชีพ ที่มุ่งผลในการรับใช้สาธารณะไม่ใช้การเมืองหรือราชการ และให้เป็นการสื่อสารแบบสองทาง โดยสถานีทำหน้าที่เป็นสื่อกลาง เป็นตลาดเสรีในการแสดงความคิดเห็น เพื่อเชื่อมโยงรัฐสภากับประชาชน ซึ่งมีตัวแทนจากฝ่ายการเมือง 4 คน ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สถานี นักวิชาการด้านนิเทศศาสตร์ กลุ่มละ 1 คน นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ 2 คน และกลุ่มตัวแทนภาคประชาชน 3 คน มีความเห็นสนับสนุนการเปิดตลาดเสรีทางความคิดเห็น

ในประเด็นนี้ วีระ สมความคิด ตัวแทนภาคประชาชน ได้เสนอแนะไว้อย่างน่าสนใจว่า ...รูปแบบและเนื้อหารายการต้องมีการพัฒนาปรับปรุง เพราะทุกวันนี้คนที่จะมาเลือกรับชมสถานีโทรทัศน์รัฐสภามีตัวเลือกอื่นเยอะ ถ้าไม่พัฒนาไม่ปรับปรุงประชาชนก็ไม่ชมเพราะว่ามีช่องทางอื่นมีสถานีอื่นที่ให้ข้อมูลข่าวสารที่น่าสนใจกว่าเยอะ เราต้องมองเป้าหมายคนรุ่นใหม่ที่มีจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ ให้ความรู้ด้านการเมืองการปกครอง หรือข่าวสารของสภากับคนรุ่นใหม่ ต้องมองว่าในอนาคตเราจะทำอย่างไรหรือให้ประชาชนเข้ามาสนับสนุน เข้ามามีส่วนร่วม มาใช้ประโยชน์ตรงนี้อย่างไร ที่สำคัญคือปรับตัวรูปแบบ เนื้อหาของรายการทั้งหมด แต่ต้องได้คนที่มีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความสามารถมาบริหาร ...เราต้องมีนักวิชาการที่จะหาข้อมูลแล้วนำเสนออย่างตรงไปตรงมา คนจะได้เห็นว่าสถานีนี้มีความตรงไปตรงมา ให้ประชาชนรู้สึกว่าการเมืองมีผลกระทบต่อชีวิต ไม่ใช่แค่การเลือกตั้ง ส.ส ., ส.ว . เพียงอย่างเดียว มิฉะนั้นประชาชนก็จะคิดว่าชมไปก็ไม่ใช้ประโยชน์ ประชาชนก็จะรู้สึกว่าพวกการเมืองทะเลาะกันแย่งกันเพื่อผลประโยชน์ตัวเองในสภา ไม่เคยเห็นความเดือดร้อนหรือปัญหาของคนส่วนใหญ่ทั้งประเทศ ถ้าโทรทัศน์รัฐสภาพยายามทำให้ได้อย่างนี้ ก็จะได้ภาพของการที่เป็นสื่อสารมวลชนทางเลือกหนึ่งที่เป็นไปตามเจตนารมณ์ในการเผยแพร่ข้อมูลที่

³³ สัมภาษณ์ สุภิญญา กลางณรงค์, รองประธานคณะกรรมการรณรงค์เพื่อการปฏิรูปสื่อ, 29 เมษายน 2551.

ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องที่เกิดขึ้นในสภา ที่เป็นความก้าวหน้าหรือเป็นสิ่งที่ประชาชน
ควรรับทราบ³⁴

จอห์น อิงภากรณ์ ตัวแทนภาคประชาชน มีข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับประเด็นการมีส่วนร่วม
ของประชาชนด้วยว่า

...การที่ประชาชนได้มาแลกเปลี่ยนกับสมาชิกวุฒิสภาจะเป็นประโยชน์ในแง่ของ
การแปรญัตติ การอภิปรายในสภาด้วย อันนี้จะทำให้เป็นกระบวนการที่เป็น
ประชาธิปไตยมากขึ้น เช่น องค์กรภาคประชาชนได้มีโอกาสตื่นตัวรู้ว่าขณะนี้
กฎหมายอะไรบ้างที่กำลังพิจารณาอยู่ และในส่วนของสมาชิกวุฒิสภาเองจะได้รับ
ฟังความเห็นขององค์กรภาคประชาชนผ่านทางรายการนี้ด้วย คิดว่าจะเป็น
ประโยชน์ จริง ๆ รายการประเภทนี้ก็ควรจะถ่ายทอดออกทางภายในอาคาร
วุฒิสภาด้วยในช่วงที่ไม่มีการประชุม ถ้าบอกว่ามีวัตถุประสงค์คือส่งเสริม
ประชาธิปไตย การส่งเสริมประชาธิปไตยไม่ได้หมายความว่าแค่ให้ความรู้
ประชาชนเรื่องประชาธิปไตย แต่ว่าการส่งเสริมประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วม
ของประชาชนก็คือ ตามความเห็นประชาชนเกี่ยวกับกฎหมายต่าง ๆ³⁵

³⁴ สัมภาษณ์ วีระ สมความคิด, เลขาธิการเครือข่ายประชาชนต้านคอร์รัปชัน,
29 เมษายน 2551.

³⁵ สัมภาษณ์ จอห์น อิงภากรณ์ เลขาธิการมูลนิธิสื่อเพื่อการศึกษาของชุมชน/ผู้ก่อตั้ง
เว็บไซต์ประชาไทย, 18 เมษายน 2551.

ตารางที่ 4.11

แสดงเทคโนโลยีที่ใช้ในการดำเนินงานปัจจุบัน และช่องทางการนำเสนอ มีความเหมาะสมหรือไม่
ควรมีการพัฒนา ปรับปรุงแก้ไขอย่างไรในการกระจายข้อมูลข่าวสารต่อไปในอนาคต

เทคโนโลยีที่ใช้ในการดำเนินงานปัจจุบัน และช่องทางการนำเสนอ มีความเหมาะสมหรือไม่ ควรมีการพัฒนา ปรับปรุงแก้ไขอย่างไร ในการกระจายข้อมูลข่าวสารต่อไปในอนาคต	ตัวแทนฝ่ายการเมือง	กรรมการบริหารสถานีโทรทัศน์รัฐสภา	ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่สถานีโทรทัศน์รัฐสภา	นักวิชาการด้านนิเทศศาสตร์	นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์	ตัวแทนภาคประชาชน	จำนวนรวม (คน)
- ปัจจุบันใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ระบบดิจิทัลซึ่งช่วยให้การถ่ายทอดมีความชัดเจน		1	1				2 (ร้อยละ 12.5)
- การนำเสนอทางระบบดาวเทียมมีผลต่อการเข้าถึงกลุ่มผู้ชม ทำให้ไม่ทั่วถึง	3	1	2			1	7 (ร้อยละ 43.75)
- การนำเสนอทางระบบดาวเทียมมีผลต่อการเข้าถึงเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น ยังมีอีกส่วนที่สำคัญคือเนื้อหาของรายการ	2			2	2	3	9 (ร้อยละ 56.25)
- ควรขยายเครือข่ายโดยสร้างพันธมิตรทางเคเบิลทีวี หรือสถานีโทรทัศน์อื่น เช่น ทูรูวิชั่น	4	2	2	1		2	11 (ร้อยละ 68.75)

จากการศึกษาเทคโนโลยีที่ใช้ในการดำเนินงานปัจจุบัน และช่องทางการนำเสนอ ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่นั้น ปรากฏว่ากลุ่มกรรมการบริหารสถานี และผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่สถานีกกลุ่มละ 1 คน มีความเห็นว่าปัจจุบันสถานีสื่อใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ที่เป็นระบบดิจิทัล ซึ่งสามารถถ่ายทอดสัญญาณได้อย่างชัดเจน รองรับการทำงานระบบโทรทัศน์ดิจิทัลในอนาคตได้ ซึ่งกรรมการบริหารสถานีสื่อท่านหนึ่งได้แสดงความเห็นไว้ว่า

...ต่อไปจะไม่มีปัญหาด้านผู้รับดาวเทียมเพราะราคาของจานรับสัญญาณดาวเทียมจะถูกลง และการติดตั้งจานรับสัญญาณยังสามารถรับชมสถานีโทรทัศน์ได้จำนวนมากกว่าการใช้เสาแบบเดิม และต่อไปในอนาคตระบบส่งสัญญาณโทรทัศน์จะเปลี่ยนเป็นระบบดิจิตอล ซึ่งการดำเนินงานของสถานีในปัจจุบันสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงนั้นได้³⁶

ในส่วนของช่องทางในการนำเสนอมี 2 แนวความคิด คือ แนวคิดแรกกลุ่มตัวแทนฝ่ายการเมือง 3 คน กรรมการบริหารสถานี 1 คน ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สถานี 2 คน และตัวแทนภาคประชาชน 1 คน เห็นว่าการนำเสนอทางระบบดาวเทียมมีผลต่อการเข้าถึงกลุ่มผู้ชม ทำให้การกระจายข้อมูลข่าวสารไม่ทั่วถึงทุกพื้นที่ ในประเด็นนี้ อุดมเดช รัตนเสถียร ตัวแทนภาคการเมืองได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า

...ไม่แน่ใจว่าระบบดาวเทียมสามารถออกไปได้กว้างขวางแค่ไหน แต่การที่จะรับชมได้ต้องมีจานดาวเทียม ตรงนี้มีปัญหาแน่ ประเด็นสำคัญต้องไม่ลืมว่าระบบของเราไม่ใช่ที่มีการแข่งขัน ไม่มีเรื่องของการบังเหิง การลงทุนของประชาชนที่จะต้องติดจานดาวเทียม มาดูโทรทัศน์รัฐสภา โอกาสที่จะแพร่หลายคงจะลำบาก ดังนั้นช่องทางหนึ่งที่จะช่วยให้เข้าถึงกลุ่มประชาชนมากขึ้น ก็น่าจะเชื่อมไปกับยูทิวทิวทัศน์ (True vision) ซึ่งน่าจะครอบคลุมและกว้างมากกว่า ช่องของยูทิวทิวทัศน์ที่มีเหลืออยู่หากมีการประสานของความร่วมมือไป ก็อาจจะทำให้มีความสนใจจากประชาชนอีกทางหนึ่งได้³⁷

ส่วนแนวคิดที่สอง กลุ่มตัวแทนฝ่ายการเมือง นักวิชาการด้านนิเทศศาสตร์ และนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์กลุ่มละ 2 คน และกลุ่มตัวแทนภาคประชาชน 3 คน มีความคิดเห็นว่าการนำเสนอทางระบบดาวเทียมมีผลต่อการเข้าถึงเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น แต่สิ่งสำคัญอยู่ที่เนื้อหาของการรายการมากกว่า ในประเด็นนี้ ตัวแทนภาคการเมือง ศุภชัย ศรีหาล้า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เสนอแนะความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาปรับปรุงสถานี โดยมองกลุ่มเป้าหมายของสถานีว่ามี 3 กลุ่ม คือ³⁸

³⁶ สัมภาษณ์ ถาวร จุลตามระ, ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา/อดีตคณะกรรมการผลิตรายการโทรทัศน์รัฐสภา, 28 เมษายน 2551.

³⁷ สัมภาษณ์ อุดมเดช รัตนเสถียร, สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนนทบุรี พรรคพลังประชาชน, 17 เมษายน 2551.

³⁸ สัมภาษณ์ ศุภชัย ศรีหาล้า, สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดอุบลราชธานี พรรคประชาธิปัตย์, 17 เมษายน 2551.

กลุ่มแรก เป็นกลุ่มของเยาวชน คนรุ่นใหม่ นักเรียน นักศึกษา การจัดรายการต้องเป็นรายการที่เฉพาะ ที่สื่อกับกลุ่มนี้แล้วมันมีผลต่อการพัฒนาการเมือง และระบอบประชาธิปไตย

กลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มประชาชนทั่วไป หมายถึง ผู้ใหญ่ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และ

กลุ่มที่ 3 คือ กลุ่มนักการเมือง ซึ่งหมายรวมถึงนักการเมืองท้องถิ่นด้วย ได้มาตั้งแต่ระดับฐานราก เป็น ส.อบต .หรือสมาชิกสภาเทศบาล พัฒนามาเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้วมาเป็นนักการเมืองระดับชาติ คือ ส.ส.

กลุ่มเป้าหมาย 3 กลุ่มนี้ ถ้าสามารถจัดทำรายการให้เอื้อกับคนทั้ง 3 กลุ่ม ในแต่ละวัน จะมีส่วนสำคัญในการพัฒนาการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนกลุ่มแรกซึ่งจะมีผลต่อการพัฒนา ระบอบประชาธิปไตยในอนาคต ก็คือไม่สามารถจัดรายการเพื่อสนองเฉพาะกลุ่มนักการเมืองได้ ถ้าตอบเฉพาะกลุ่มนักการเมืองก็จะขาดอีก 2 กลุ่ม เพราะฉะนั้นรายการที่สถานีแห่งนี้ทำก็ต้องรองรับทั้ง 3 กลุ่ม

ส่วนเรื่องของคุณภาพของสื่อก็จะเป็นตัวดึงดูดให้คนมาให้ความสำคัญ การมุ่งเน้นให้คนมาติดตามรับสัญญาณตามเทียมมากๆ ในขณะที่ลิ้มสวาระสำคัญที่ต้องการสื่อกับคน 3 กลุ่ม ตรงนี้จะมีผลเสียในระยะยาว เพราะฉะนั้นถ้าเริ่มต้นตั้งแต่วันนี้อย่างเข้มข้นจริงจัง เสนอแต่ความจริง เรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ชมและประชาชน ไม่มีอะไรเคลือบแคลง และไม่ถูกครอบงำจากบางฝ่าย จะเป็นปัจจัยสำคัญเพราะตอนนี้สื่อของบ้านเมืองเรา ทราบอยู่ว่าสื่อไหนอยู่ค่ายไหน ดังนั้นการเป็นสื่อที่เป็นกลางอย่างแท้จริงตรงนี้จะเป็เสน่ห์ของสถานี แล้วจะทำให้คนยอมรับและเปิดดูเอง เมื่อถึงขั้นนี้คนก็สามารถเข้าถึงได้ง่าย กล่าวโดยสรุปคือขึ้นอยู่กับคุณภาพของสื่อเป็นหลัก

ความคิดเห็นของนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ คือ เชิญ ชวิญญ์ ศรีสุวรรณ ที่สนับสนุนแนวคิดนี้ กล่าวว่า

...สถานีโทรทัศน์ไหนจะมีคนดูมากขึ้นอยู่กับการสร้างรายการดึงดูดผู้ชม ระยะแรกอาจยังไม่ทราบกลุ่มเป้าหมายแต่เมื่อทราบว่าเป็นกลุ่มไหนแล้ว ก็ควรจะปรับรายการให้เข้ากับผู้ชมได้ สถานีจะได้รับคานิยมมากขึ้น รูปแบบรายการก็ต้องน่าสนใจ เป็นเรื่องการเมืองและการบ้านนำเสนอไปควบคู่กัน เพราะในความจริงแล้วทุกสิ่งเป็นเรื่องการเมืองหมด เพียงแต่เป็นการเมืองที่ประชาชนไม่รู้ตัวเท่านั้น³⁹

³⁹สัมภาษณ์ เชิญ ชวิญญ์ ศรีสุวรรณ, อาจารย์สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.12
แสดงปัญหาและอุปสรรคในปัจจุบันที่มีผลต่อบทบาทการดำเนินงาน
ของสถานีโทรทัศน์รัฐสภา

ปัญหาและอุปสรรคในปัจจุบัน ที่มีผลต่อบทบาท การดำเนินงานของ สถานีโทรทัศน์รัฐสภา	ตัวแทน ฝ่าย การเมือง	กรรมการ บริหาร สถานี โทรทัศน์ รัฐสภา	ผู้บริหาร/ เจ้าหน้าที่ สถานี โทรทัศน์ รัฐสภา	นักวิชาการ ด้านนิเทศ ศาสตร์	นักวิชาการ ด้าน รัฐศาสตร์	ตัวแทน ภาค ประชาชน	จำนวน รวม (คน)
- ปัญหาบุคลากรทางด้านสร้างสรรครายการมีไม่เพียงพอ ยังไม่เป็นมืออาชีพ	-	2	2	-	-	-	4 (ร้อยละ 100)
- ปัญหาความรู้เกี่ยวกับ นิติบัญญัติของ ผู้ผลิตรายการ		2	1				3 (ร้อยละ 75)
- ปัญหาการดำเนินงานตาม งบประมาณ ตามระเบียบ ปฏิบัติราชการ ทำให้ขาด ความยืดหยุ่น		1	2				3 (ร้อยละ 75)
- ความไม่แน่นอนในนโยบาย การบริหารจัดการในการ ดำเนินงานของ สถานีโทรทัศน์รัฐสภาอันเกิด จากฝ่ายการเมือง		2					2 (ร้อยละ 50)

จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของสถานีในปัจจุบัน ซึ่งสอบถามเฉพาะกลุ่มกรรมการบริหารสถานี และผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่สถานีโทรทัศน์รัฐสภา เพราะเป็นผู้ปฏิบัติงานและทราบปัญหาที่แท้จริง ปรากฏว่า กรรมการบริหารสถานี และผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่สถานี ได้สรุปปัญหาและอุปสรรค ที่มีผลต่อบทบาทการดำเนินงานของสถานีโทรทัศน์รัฐสภาประเด็นสำคัญ คือ ปัญหาด้านบุคลากรทางด้านสร้างสรรครายการมีไม่เพียงพอ ยังไม่เป็นมืออาชีพ ปัญหาความรู้เกี่ยวกับนิติบัญญัติของผู้ผลิตรายการ ปัญหาการดำเนินงานตาม

งบประมาณ ตามระเบียบปฏิบัติราชการ ทำให้ขาดความยืดหยุ่น ปัญหาที่เกิดจากความไม่แน่นอน
ในนโยบายการบริหารการจัดการอันเกิดจากฝ่ายการเมือง

จากปัญหาต่าง ๆ ที่พบข้างต้น เป็นผลให้สถานีไม่สามารถผลิตรายการที่มีคุณภาพ
แบบมืออาชีพ ทำให้ใช้เวลาของสถานีไม่คุ้มค่า รายการไม่น่าสนใจ ไม่สามารถดึงดูดผู้ชมได้ ดังนั้น
ควรมีการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานของสถานี ดังผลการศึกษาในตารางถัดไป

ตารางที่ 4.13

แสดงแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงบทบาทของสถานีโทรทัศน์รัฐสภาให้มีประสิทธิภาพ
เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนควรเป็นเช่นไร

แนวทางในการพัฒนาและ ปรับปรุงบทบาทของ สถานีโทรทัศน์รัฐสภาให้มี ประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมการมี ส่วนร่วมทางการเมือง ของประชาชนควรเป็นเช่นไร	ตัวแทน ฝ่าย การเมือง	กรรมการ บริหาร สถานี โทรทัศน์ รัฐสภา	ผู้บริหาร/ เจ้าหน้าที่ สถานี โทรทัศน์ รัฐสภา	นักวิชาการ ด้านนิเทศ ศาสตร์	นักวิชาการ ด้าน รัฐศาสตร์	ตัวแทน ภาค ประชาชน	จำนวน รวม (คน)
- ปรับปรุงทั้งระบบ เช่น ทั้ง โครงสร้าง สัดส่วน กรรมการบริหาร ระบบการ บริหารจัดการ	3		1	1		3	8 (ร้อยละ 50)
- พัฒนาด้านรายการ สร้างสรรค์รายการให้ น่าสนใจ	4	2	2	2	2	4	16 (ร้อยละ 100)
- เพิ่มช่องทางในการนำเสนอ	2	2	2	1		3	10 (ร้อยละ 62.5)

จากการสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาและปรับปรุงบทบาทของ
สถานีโทรทัศน์รัฐสภาให้มีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน
สามารถสรุปความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ 3 แนวทางสำคัญ ดังนี้

- ปรับปรุงทั้งระบบ เช่น ทั้งโครงสร้าง สัดส่วนกรรมการบริหาร ระบบการบริหารการ
จัดการ

- พัฒนาด้านรายการ สร้างสรรค์รายการที่น่าสนใจ และ
- เพิ่มช่องทางในการนำเสนอ

สมชาย แสงวงการ ตัวแทนฝ่ายการเมือง ได้แสดงความคิดเห็นและเสนอแนะแนวทางการพัฒนาปรับปรุงบทบาทของสถานีโทรทัศน์รัฐสภาให้มีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่สำคัญไว้ว่า⁴⁰

... มันเป็นปัญหามาจากวิธีคิด ปัญหาอยู่ที่วิธีคิดของผู้บริหาร เรื่องข้อจำกัดของเทคโนโลยีมันต้องไปทางดาวเทียม ต่อไปในอนาคตโทรทัศน์จะไปทางดาวเทียมเป็นส่วนใหญ่ โทรทัศน์ที่ไปทางคลื่น UHF , VHF ก็มีคลื่นจำกัดในระบบอนาล็อก แต่ต่อไปดิจิตอลมีมากขึ้น ก็ต้องคิดว่าโทรทัศน์ดาวเทียมของรัฐสภาถ้าทำแล้วมีคุณภาพ มีการตอบรับ ก็สามารถไปทางช่องดิจิตอลใหม่ได้ หรือไม่ต้องมีคุณภาพก็ไปบังคับโดยการเขียนกฎหมายให้เป็นดิจิตอลก็ได้ แต่หากถามว่ามีคนดูหรือไม่ นั่น คำตอบก็คือยังไม่มีคนดูเหมือนเดิม เพราะไม่เกี่ยวกับการรับได้หรือรับไม่ได้ แต่เกี่ยวกับคุณภาพของรายการ เมื่อตราบิตที่เป็นเพียงเครื่องมือการถ่ายทอด คนดูก็จะดูแค่การถ่ายทอด เป็นเพียงถ้าไม่ดูทางสถานี NBT (ช่อง 11) ก็มาสถานีนี้แทน เพราะเป็นแค่การถ่ายทอด ประชาชนไม่ได้สนใจว่าเป็นโทรทัศน์รัฐสภา หรือว่าสถานีช่อง NBT หรือช่อง 3 ช่อง 7 เพียงแต่ประชาชนอยากดูการถ่ายทอด ซึ่งการนี้ประชาชนไม่ได้ให้ความจงรักภักดีต่อรัฐสภาเลย เพราะขาดการมีส่วนร่วม ถ้าหากจะทำสถานีต้องมีการปรับปรุงอีกมาก ต้องรีอระบบเกือบทั้งหมด

...ในส่วนของ การปรับปรุง เป็นปัญหาของวิธีคิดโทรทัศน์รัฐสภา มีภารกิจหนึ่งคือ ถ่ายทอดเมื่อมีการประชุม และสองต้องทำความเข้าใจกับประชาชนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับอำนาจที่ 2 คืออำนาจทางนิติบัญญัติ และสามต้องสร้างกระบวนการการมีส่วนร่วม มิฉะนั้นประชาธิปไตยไม่สามารถเดินไปได้ถ้าประชาชนไม่มีส่วนร่วม ภารกิจข้อแรกใช้ช่างธรรมดา ก็สามารถทำได้ ไม่ต้องใช้ใครที่มีความรู้ความสามารถมากเลย เอากล้องไปตั้งแล้วก็ถ่ายออกไป ส่วนภารกิจข้อสองคือสร้างรายการที่ต้องให้ความรู้กฎหมายในฐานะนิติบัญญัติ เช่น กรรมวิธีการกำลังทำเรื่องอะไร กฎหมายไปถึงไหน มาตราไหนขัดข้อง แล้วก็ต้องเป็นเวทีเปิดให้ทุกฝ่ายจัดรายการพูดคุยประเด็นประชาชนมีส่วนร่วม สถานีโทรทัศน์ต้องสร้างการไปเกี่ยวข้องกับประชาชนไปถ่ายทำรายการ ซึ่งปัจจุบันทางสถานีโทรทัศน์รัฐสภา มีข้อจำกัดคือไม่มีทีมข่าว ไม่มีทีมผลิต แต่ก็

⁴⁰ สัมภาษณ์ สมชาย แสงวงการ, สมาชิกวุฒิสภา /อดีตสมาชิกสภานิติบัญญัติ แห่งชาติ, 23 เมษายน 2551.

สามารถสร้างได้ หากจะสร้างงบประมาณให้มีขึ้น ต้องเริ่มจากการทำความเข้าใจก่อน จากนั้นจึงเขียนงบประมาณไว้ในปิดไปให้มีขึ้น

จอห์น อิงภากรณ์ ได้เสนอแนะแนวทางการปรับปรุงรูปแบบรายการที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของสถานีไว้อย่างน่าสนใจ ดังนี้

...อย่างไรก็ตามรายการก็ยังคงต้องเป็นรายการพูดอยู่แล้ว เพียงแต่ว่าทำอย่างไรให้น่าสนใจ เช่น จริง ๆ การถ่ายทอดการประชุมสภาก็อาจจะน่าเบื่อ แต่เมื่อมีความจำเป็นก็ต้องถ่ายทอด แต่รายการอื่นควรมีสรุป ตัวอย่างเช่น สรุปการประชุมรัฐสภาประจำวันที่มีไฮไลท์ของการโต้เถียงอภิปราย ประเด็นสำคัญ โดยเราไม่ได้สรุปเอง แต่นักกฎหมายหรือเรื่องที่สำคัญ ๆ หรือการแนะนำกฎหมายก่อนจะเข้าสภาในลักษณะที่มีการถกเถียง กระทั่งถามระหว่างสมาชิกถามรัฐมนตรี สรุปประเด็นโดยการติดต่อเอาเฉพาะสิ่งสำคัญที่มีการถามตอบหรืออย่างอื่นมา อันนี้จะทำให้คนที่ไม่ต้องการจะนั่งดูทั้งวัน แต่อยากจะได้รับรู้ว่าอะไรเกิดขึ้นในสภาวันนี้ ได้มีโอกาสดูได้ เช่น รายการหนึ่งวันมีเวลาประมาณ 15-20 นาที หรือไม่เกินครึ่งชั่วโมง ก็ทำสรุปประเด็นของการประชุมรัฐสภาในวันที่ผ่านมา ในการนี้เจ้าหน้าที่ของสถานีต้องวางตัวเป็นกลาง ต้องเปิดให้ประชาชนได้เห็นความเห็นรอบด้าน ให้ประชาชนชมแล้วตัดสินใจด้วยตัวเอง

นอกจากนี้ จอห์น อิงภากรณ์ ยังได้ยกตัวอย่างเพิ่มเติมในประเด็นนี้ว่า

...ถ้าดูในต่างประเทศเรื่องการถ่ายทอดในรายการที่มาจากรัฐสภา เช่น C Span ของอเมริกา ซึ่งก็ไม่สามารถหลีกเลี่ยงความจริงได้ว่า คนที่สนใจเรื่องบ้านเท็งไม่ชมสถานีนี้อยู่แล้ว เพราะอันนี้เป็นเวทีสำหรับคนที่อยากจะมีส่วนร่วมสนใจเรื่องประชาธิปไตย สนใจประเด็นที่กำลังเป็นกฎหมายอยากจะแสดงความคิดเห็น การอธิบาย คำอธิบายต้องใช้ภาษาง่าย ๆ เป็นสิ่งสำคัญเพื่อที่จะเข้าถึงประชาชนได้ ถ้าถามเกี่ยวกับรูปแบบนั้น ในการถกเถียงอภิปรายการพูดคุยก็คงต้องเป็นรูปแบบหลักอยู่แล้ว ถ้าจะมีการแทรกเพลงหรือบันเทิงบ้างก็ได้ แต่ว่าโดยทั่วไปอาจจะมีรายการบันเทิงบางชนิด เช่นมี รายการ Quiz Show ก็ได้ โดยที่เชิญประชาชนมาร่วมรายการ มาสอบถามบางอย่างเกี่ยวกับกฎหมายหรืออาจจะมีรายการตอบปัญหากฎหมาย แต่ก็ไม่จำเป็นต้องมีลักษณะบันเทิงสูง ต้องมีเนื้อหา

สาระแต่ทำให้เป็นเนื้อหาสาระที่ย่อยง่าย ไม่เป็นวิชาการเกินไป ไม่ใช่เอาผู้เชี่ยวชาญมาพูดกับประชาชนแต่ว่าเป็นการให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเอง⁴¹

จากการศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และประเด็นคำถามที่สอบถามกลุ่มต่าง ๆ เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารการจัดการสถานีโทรทัศน์รัฐสภา ทั้งปัจจัยภายในของสถานี เช่น งบประมาณ ปัญหาด้านความพร้อม ความเชี่ยวชาญของบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ความเหมาะสมของจำนวนบุคลากร ปัญหาด้านเทคนิค รวมถึงปัจจัยภายนอก เช่น ประชาชนขาดความสนใจในเรื่องการเมืองการปกครอง ที่ส่งผลให้เกิดอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานของสถานี เทคโนโลยีที่ใช้ในการดำเนินงานปัจจุบัน ช่องทางการนำเสนอ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในปัจจุบันที่มีผลต่อบทบาทการดำเนินงานของสถานีโทรทัศน์รัฐสภา และข้อเสนอแนะ สามารถสรุปประเด็นปัญหาและอุปสรรคในการบริหารการจัดการและการดำเนินงานของสถานีโทรทัศน์รัฐสภา ได้ดังนี้

3.1 ปัญหาเรื่องโครงสร้างคณะกรรมการบริหารสถานี

เนื่องจากโครงสร้างการบริหารงานของสถานีโทรทัศน์รัฐสภา มีคณะกรรมการบริหารสถานีฯ ซึ่งประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามแต่งตั้ง คณะกรรมการบริหาร (บอร์ด) ดังกล่าวจะทำหน้าที่ในการกำกับนโยบายระดับสูง เช่น ทิศทางของรายการควรจะเป็นรูปแบบใด การตอบสนองของภารกิจของรัฐสภาควรมีทิศทางใด การขยายเครือข่ายควรดำเนินการเช่นใด แต่ส่วนของการบริหารงานในสถานียังคงเป็นรูปแบบของการบริหารราชการ สังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยมีผู้อำนวยการสถานีเป็นผู้กำกับดูแล และขึ้นตรงต่อเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้คณะกรรมการบริหารสถานีในแต่ละชุดไม่มีสูตรสำเร็จ เพราะประธานรัฐสภาเป็นผู้เลือกบุคคลที่จะเข้ามาเป็นบอร์ดได้ตามความเหมาะสม โดยส่วนใหญ่จะประกอบด้วยฝ่ายการเมืองได้แก่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งฝ่ายค้านและรัฐบาล สมาชิกวุฒิสภา ผู้ทรงคุณวุฒิจากกรมประชาสัมพันธ์ ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และผู้บริหารสถานีซึ่งเป็นข้าราชการภายในสำนักงาน

ดังนั้นจึงเกิดปัญหาเรื่องโครงสร้างของคณะกรรมการบริหารสถานีขึ้น เพราะการกำหนดผู้ที่จะเป็นกรรมการบริหารสถานีนั้นเป็นสิทธิของประธานรัฐสภา แต่การเมืองการปกครองของไทยในปัจจุบันมีความไม่แน่นอนและมีความผันผวนทางสถานการณ์การเมืองสูง จึงมีผลต่อการกำหนด

⁴¹ สัมภาษณ์ จอน อึ้งภากรณ์, เลขาธิการมูลนิธิสื่อเพื่อการศึกษาของชุมชน/ผู้ก่อตั้งเว็บไซต์ประชาไทย, 18 เมษายน 2551.

ผู้ที่จะเป็นกรรมการบริหารสถานี่และส่งผลสืบเนื่องไปยังการกำหนดนโยบาย การบริหารการจัดการสถานี่ที่ขาดความชัดเจน ต่อเนื่อง ทำให้การพัฒนาสถานี่โทรทัศน์รัฐสภาเกิดการหยุดชะงัก

อีกทั้งสถานี่โทรทัศน์รัฐสภามีสภาพเป็นสถานี่โทรทัศน์ของหน่วยงานราชการ ซึ่งคณะกรรมการบริหารยังคงเป็นนักการเมืองและข้าราชการ ทั้งนี้แม้ในระเบียบจะมีการเปิดช่องให้ผู้ทรงคุณวุฒิภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น แต่อย่างไรก็ดีสภาพความเป็นจริงภาคส่วนต่าง ๆ ไม่ค่อยได้เข้ามามีส่วนร่วมมากนัก สัดส่วนของโครงสร้างคณะกรรมการบริหารสถานี่ (บอร์ด) ยังไม่มีสัดส่วนภาคประชาชน หรือนักวิชาการ และนักวิชาชีพสื่อมวลชน ทำให้การกำหนดนโยบายเป็นการกำหนดจากฝ่ายนิติบัญญัติในทิศทางเดียว ขาดการรับฟังความคิดเห็นของภาคประชาชน ดังนั้นการจะกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และภารกิจของสถานี่ที่จะให้ความรู้ความเข้าใจและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นไปได้ยาก ส่งผลถึงเนื้อหาของรายการที่ไม่ค่อยมีการเปิดพื้นที่ให้ฝ่ายต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมเท่าที่ควร

3.2 ความไม่แน่นอนในนโยบายการบริหารการจัดการในการดำเนินงานของสถานี่โทรทัศน์รัฐสภาอันเกิดจากฝ่ายการเมือง

จากสัดส่วนของคณะกรรมการบริหารสถานี่ที่ประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาซึ่งเป็นฝ่ายการเมืองที่มาจากการเลือกตั้ง หากมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองย่อมส่งผลต่อนโยบายการบริหารการจัดการสถานี่ อันมีผลต่อรูปแบบของรายการที่ออกอากาศ ดังที่ได้กล่าวข้างต้นถึงความสำคัญของคณะกรรมการบริหารสถานี่ที่เป็นผู้กำหนดนโยบายและทิศทางการบริหารการจัดการ และการดำเนินงานของสถานี่

3.3 ปัญหาในการเสนอรายการ

การสร้างสรรครายการของสถานี่โทรทัศน์รัฐสภาแต่ละรายการ มาจากข้าราชการ ผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้คิดโครงการขึ้นแล้วนำเสนอต่อผู้บริหารเพื่อพิจารณาและอนุมัติงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการต่อไป ในการคิดรูปแบบและเนื้อหาของรายการเป็นการคิดของแต่ละบุคคล ไม่มีการร่วมกันพิจารณาถึงแนวทางและทิศทางร่วมกัน ทำให้ขาดความเป็นเอกภาพของสถานี่ที่เป็นสื่อของฝ่ายนิติบัญญัติ

อีกทั้งการนำเสนอรายการที่เป็นความรู้ความเข้าใจทางด้านการเมืองการปกครอง ให้นำสนใจและไม่นำเสนอทำได้ยาก ต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ให้รูปแบบรายการที่มีเนื้อหา

เกี่ยวกับการเมืองมีความน่าสนใจ ประกอบกับปัญหาด้านบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ทางด้านการสร้างสรรค์รายการของสถานียังมีไม่เพียงพอ ทำให้ปัจจุบันสถานีโทรทัศน์รัฐสภายังคง มีปัญหาสำคัญในการผลิตรายการให้มีประสิทธิภาพสนองต่อวัตถุประสงค์ของสถานีได้

3.4 ปัญหาเรื่องบุคลากร

1. จำนวนบุคลากรยังมีไม่เพียงพอ โดยเฉพาะบุคลากรในด้านการสร้างสรรค์ รายการที่น่าสนใจ ซึ่งทางสถานีมีความพยายามแก้ปัญหาโดยการรับพนักงานราชการที่มีความรู้ทางด้านสื่อมวลชนเพิ่ม และการจ้างเอกชนให้ผลิตรายการให้ แต่ก็มีปัญหาด้านความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนิติบัญญัติที่ถูกต้อง บุคลากรที่เป็นพนักงานราชการต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจกับสาระทางนิติบัญญัติซึ่งแตกต่างจากการทำรายการทั่ว ๆ ไป

2. ถึงแม้บุคลากรที่เป็นข้าราชการของสถานีโทรทัศน์รัฐสภาจะมีความรู้ทางด้านนิติบัญญัติมากกว่าบุคคลภายนอก แต่การที่จะนำเสนอให้รายการเกี่ยวกับการเมืองน่าสนใจได้ ต้องอาศัยเทคนิควิธีทางสื่อมวลชนแบบมืออาชีพ บุคลากรต้องทำการศึกษาเกี่ยวกับหลักและวิธีการ จัดทำรายการที่น่าสนใจเพิ่มเติม

3.5 ปัญหาเรื่องระเบียบราชการที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการบริหารจัดการ

การปฏิบัติงานภายใต้โครงสร้างการดำเนินงานภาคราชการของสถานีโทรทัศน์รัฐสภา ทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับระเบียบข้อปฏิบัติที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการบริหารจัดการ และการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นความคล่องตัวในการทำงาน ความเป็นอิสระในความคิด ที่ติดอยู่กับกรอบการทำงานวิธีคิดแบบราชการ และขั้นตอนการปฏิบัติงานของราชการที่ล่าช้า เช่น ในการถ่ายทำ รายการนอกสถานที่ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับเวลาและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ต้องดำเนินการตามระเบียบ การเบิกจ่ายงบประมาณในการปฏิบัติงานและการขออนุญาตปฏิบัติหน้าที่นอกสถานที่ ที่มีขั้นตอน ยุ่งยาก ไม่สะดวกและไม่เหมาะสมในการปฏิบัติงานด้านโทรทัศน์

3.6 ปัญหาในเรื่องงบประมาณ

ปัญหาด้านงบประมาณในการดำเนินการสถานี เป็นปัญหาที่สืบเนื่องมาจากระเบียบปฏิบัติภาคราชการ ที่จะต้องของงบประมาณล่วงหน้า ทำให้ขาดความคล่องตัวในการดำเนินงาน

บางครั้งหากมีงานเร่งด่วนก็ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ และยังมีปัญหาการดำเนินงานตามงบประมาณที่ได้จัดตั้งไว้แล้ว ทั้งนี้เพราะเทคโนโลยี อุปกรณ์การสื่อสารที่ใช้ในการปฏิบัติงานมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอยู่ตลอดเวลา เมื่อของงบประมาณและกำหนดคุณสมบัติของอุปกรณ์ไว้ล่วงหน้าแล้ว และด้วยระเบียบราชการการเปลี่ยนแปลงรุ่นและคุณสมบัติของอุปกรณ์กระทำได้อย่างาก ก็จะทำให้เกิดปัญหาอุปกรณ์ตกุ่น ไม่ทันสมัย ดังนั้นการกำหนดคุณสมบัติและการจัดทำโครงการต่าง ๆ จะต้องมีความยืดหยุ่นพอสมควร

3.7 ปัญหาเรื่องการใช้ทรัพยากรของสัญญาณดาวเทียมไม่คุ้มค่า

ปัจจุบันสถานีโทรทัศน์รัฐสภาเช่าช่องสัญญาณดาวเทียมจากกรมประชาสัมพันธ์ 1 ช่องสัญญาณ ที่สามารถออกอากาศได้ตลอด 24 ชั่วโมง แต่ด้วยศักยภาพของสถานี รวมทั้งข้อจำกัดด้านบุคลากร และสถานี ที่ทำให้สามารถผลิตรายการเพื่อออกอากาศได้เพียงช่วงเช้าเท่านั้น ส่วนช่วงบ่ายหากไม่มีการถ่ายทอดการประชุมรัฐสภา ก็จะพักสถานีตั้งแต่เวลา 13.00-18.00 นาฬิกา หลังจากนั้นจะนำเทปรายการมาออกอากาศซ้ำ (Rerun) จนปิดสถานีเวลา 22.00 นาฬิกา จะเห็นได้ว่ามีช่วงเวลาที่สถานีปล่อยว่างไม่ได้ใช้ประโยชน์ถึง 7 ชั่วโมง และจากข้อดีของสัญญาณดาวเทียมที่สามารถกระจายสัญญาณได้กว้างขวาง หากสถานีสามารถพัฒนาศักยภาพในการผลิตรายการให้สูงขึ้น จะเป็นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรดาวเทียมได้อย่างเต็มที่และยังสามารถดึงดูดกลุ่มผู้ชมให้หันมาสนใจในสถานีโทรทัศน์รัฐสภาได้มากขึ้นอีกด้วย